

Viis maailma parimaid kettaheitjaid.

Vasakult: Andersson (Rootsi), olümpiavõitja Anderson (USA), Viiding (Eesti), Laborde (USA), Remes3 (Ungari). Foto tehtud Stokholmi staadionil.

POORDILEHT

Kodumaa vabrikute riidekauplus
HEINRICH TOFER

Tallinn, S. Karja 15 (Müürivahe nurgal), telefon 445-23.

Sportlased! Alati leiate meilt suures valikus:

SPORTÜLIKONNA ja PÜKSIRIIDEID

TENNISPÜKSIRIIEID

TREENINGPÜKSIRIIEID

GOLFÜLIKONNARIIEID j n. e.

Sportlannadele igasugu kleidiriideid moodsais mustreis.

Kirjud siidid ja Bemberg-siidid.

„PÄEVALEHE“

raamatu- ja kirjutusmaterjalikauplustes on suures valikus, parimas headuses ja soodsaimail tingimusil saada:

KOOLIRAAMATUID igal õppealal, iga kooli nõuetele vastavalt.

ILU- ning TEADUSLIKKU KIRJANDUST,

SPORDIKIRJANDUST,

PABERIKAUPU, KIRJUTUSMATERJALE, JOONISTUS-,

MAALIMIS- ja KOOLITARBEID, ÕPPEVAHENDEID,

REISIKOHVREID,

POSTKAARTE ülikvalikus valikus jne.

Müük suurel ja väikesel arvil. ∴ Tellimiste täitmine asjatundlik, kiire ja korralik. Tulusaimad ostukohad asutustele, äridele, õpetajatele, õpilastele, raamatukogudele jne.

Suurimad kirjanduse- ja paberilaod.

TALLINNA EESTI KIRJASTUS-ÜHISUS

Pikk t. nr. 2, kõnetr. 434-94.

Suur Karja t. 23, kõnetr. 446-11.

EESTI SPORDILEHT

SPORTTEADUSLIK KUUKIRI

TOIMETUS: TALLINN, MÜÜRIVAHE 16-33.
VASTUTAV JA TEGEV TOIMETAJA
OSKAR LÖVI.

TOIMKOND: MAG. A. GRÜNBERG,
ED. HIIB, DR. E. KIRSCHENBERG, L. TÖN-
SON, DR. MED. J. VILMS JA H. VISMAN.

TELLIMISHIND: aastaks 3 krooni, 1/2 a. 1 kr. 50 snt., 1/4 a. 75 snt.
Välismaale aastaks 4 krooni, 1/2 a. 2 krooni, 1/4 a. 1 kroon.
Üksiknumber 25 senti.

14. AASTAKÄIK

ILMUB IGA KUU
20. PÄEVAL

TALITUS: TALLINN, MÜÜRIVAHE 16-33.
TALITUS ON AVATUD IGAPÄEV KL. 2-4.
TELEFON 444-28.

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU: talitus,
Müürivahe 16-33, tel. 444-28; A. Hahn, tel. 440-98
ja ajakirjanduse kontorid.

KUULUTUSTE HIND: välimine kaas ja tekstis: 1/1 lhk. Kr. 50.—
1/2 lhk. Kr. 25.—, 1/4 lhk. Kr. 12.50; sisemised 1/1 lhk. Kr. 40.—
1/2 lhk. Kr. 20.—, 1/4 lhk. Kr. 10.—

TELLIMISTE VASTUVÕTMINE talituses, kõigis postkontorites ja ajakirjanduse kontorites.

Nr. 8

August

1933

OLÜMPIAVÕITUDELE LÄHEMALE!

Eesti sportlaskond on oma kodumaa rahvale valmistanud kauni üllatuse: meie kehakultuur oma arengus on tänavuse hooajaga tõusnud kõrgele — palju kõrgemale sellestki, mida hooaja alul julgesid loota ainult üksikud optimistid. See tõus on toimunud järsult ja kindlalt — oma seni varjul olnud sisuga üllatades mitte üksnes kodumaa rahvast ja teisi lähemaid ning kaugemaid rahvaid, vaid ka meie oma spordijuhte, kel- lele, nagu osale teistestki asjatundjatest, see tõus tundub oma reaalsusest hoolimata siiski müsteeriumina.

See tänavune tõus on meid ühe aastaga viinud uutele olümpiavõitudele lähemale, kui meie seda pessimismis oleksime ootanud kolme aasta eest. Eesti oma veel praegusaegseski rahvaarvulises väiksuses on ikka kvaliteedirass, olümpiarahvas, kes kvantiteedi teeb mitmekordselt tasa kvaliteediga.

Juba aastaid enne seda, kui meie saavutasime endile uuesti iseseisvuse, olid eestlased suurevõimelisteks spordimeesteks ja olümpiavõitjate seas. See pidigi nii olema ja see ei saanudki teisiti olla, sest Eesti sportlased ja olümpiaatleedid on oma kodumaale olnud kaljuks uue vabaduse saavutamise aluses ning selleks saamisel tuli nendel olla mehine ja atleetlik-ületavalt teisi.

Eestlased on olümpiamängudel olnud võidukad põlvest põlve, s. o. olümpiast olümpiasse. Esimene võit saavutati 1912. a. Stokholmis ja esimene võitja oli Martin Klein. Talle järgnesid järgmistel olümpiamängudel teised kvaliteeditublid eestlased. Pärast Stokholmi olümpiat olümpiad Antwerpenis, Pariisis, Amsterdams — kõik need kohad on olnud areenideks Eesti atleetide maailmavõitudele igast neli aastast uude neliaastasse.

Eesti olümpiavõidukuses on üksainus siiani unustamatu lünk — Los Angeles. Need l. a. olümpiamän-

gud saadi pidada ilma eestlastele võitused andmata mitte selle tõttu, et eestlased enam ei oleksid suutnud võita teisi, vaid selle tõttu, et Eesti ise ei saanud oma tublisid võistlema ja võitma.

See, mis Los Angeles jättis meile olümpiavõitudest puudu, on tagasi tehtav Berliinis. Iga olümpiavõit, mis eestlane saavutab, on võit ka Eestile, kuna iga eestlane kehastab osa meist kõigist, kogu Eestist. Ja iga Eesti kvaliteeditublim atleet, tippsportlane, on võrsunud sellest ühisest alusest, mida meile kõigile on kodumaa.

Meil on kehakultuuri tase rohkesti tõusnud kergejõustikus, tennis, ujumises, käsipallis, ning ka jalgpall ei sörgi kõigi sabas. Meil on ammugi olnud suuri maadlejaid ning tõstjaid ning nüüd ootame, et sportlased kõigil neil aladel, ka veel poksis, rattasõidus, suusatamises ja muus, edaspidi edenevad veel suuremat ja järjekindlamalt.

Õigustatavaks sellele ootusele ja aluseks selle täitmisele on meie senised saavutused ühes meie kehakultuuri taseme üldisema tõusuga. Kui juba praegu 17-aastased poisid tulevad meil toime tähelepanuväärsete saavutustega, siis töötab see, et need poisid suudavad kolme aasta pärast, s. o. Berliini mängudeks, olla küpsed olümpiaatleedid Eesti valitute meeskonnas.

Olümpiavõidud on suure tähtsusega Eesti kehakultuurile, kuid sellele mitte üksnes võrdse, vaid veel suurema tähtsusega on need võidud ühtlasi kõigi eestlaste ja kogu Eesti tubliduse tõestamisel meile endile, Eestile, ja kõigile teistele.

Uutele olümpiavõitudele järjest lähemale! Iga uus ja senisest parem saavutus tähendab meie suuremat eluvõimsust. Ja selle arendamises ei tohi meie mitte teistest maha jääda, vaid peame ette jõudma.

Esivõistlused olgu suurejoonelisemad

Võrsumas tubli generatsioon

Kergejõustiku esivõistluste ajaga, korraldusega, ettevalmistusega ning miljööga säärasel kujul, nagu läinud esivõistlustel, ei saa olla rahul. Esivõistlused on meil kujunenud liig kroonulikkudeks. Isiklikult tahaksin näha, et esivõistlused oleksid midagi rahvusliku pidustuse või miniatüüris olümpiamängude taolist. Sellistena olgu neil hooajal kõige väärikam koht. Võiks öelda, et oma tähtsusega esivõistlused ületagu kõik muud kergejõustiku sündmused hooajal, ka maavõistlused. Esivõistlused olgu ka meie kergejõustikuperele sääraseks suurparaadiks nagu nad seda on välismaal.

Et selleni jõuda, seks tuleb muuta esivõistluste tähtaegu. Praegune määruste ettenähtud aeg — juuli lõpupäevad — pole ilmastikult soodus. See on Eestis tavaliselt vihmasemaid aegu. Seepärast peaks esivõistlused korraldatama juuli algpoolel. Edasi tuleks nõuda, et kõik maakonna-esivõistlused peetaks varem Eesti esivõistlusi. Seda nõuab tegelikult ka Ekraveliidu määrustik, kuid liit ise pole sellest kinni pidanud. Näiteks viimases aastaraamatus 1933. a. võistluskavast nähtult on liit Järva-, Saare-, Viljandi-, Pärnu- ja Valgamaale lubanud esivõistlusi korraldada augustis-septembris! Liit jälgigu määruste täitmist ka selles osas, kui ta soovib, et seltsid muus osas talitaksid määruste ja distsipliini kohaselt (J. Laursoni diskvalifitseerimine). On ju maakonna-esivõistluste enne Eesti esivõistlusi korraldamise peamõte just selles, et maakonnad oma esivõistluste tõttu oleksid paremini ette valmistatud üleriiklikkudele ning teaksid valida neile edustajaid.

Rahva osavõtt peetud esivõistlustest oli leige. Ühest küljest põhjustas seda ilmastik. Kuid esimesel päeval, millal oli parem ilm, oleks pidanud pealtvaatajaid olema siiski rohkem. Kuid ei tule unustada, et enne esivõistlusi oli rahvast „söödetud“ rea esmaklassiliste võistlustega, nagu Nurmi-Järvis, Kotka võistlused ja maavõistlus. Need olid suurema huvi endale tõmmanud ning esivõistluste ajal jäid tribüünid rahvast hõredaks. Tuleb reguleerida suurvõistluste korraldamise tähtaegu, et need ei kuhjuks liig lähestikku ja et võimalust mööda suurem osa neist peetaks pärast esivõistlusi. Ilmtingimata pärast esivõistlusi oleks pidanud pidama maavõistluste Lätiga. Sel puhul esivõistlused oleksid katsevõistluseks maavõistluse vastu kujunenud huviküllasemaks ja ... palju oleksime võitnud ka maavõistluse suhtes. Nüüd konstateerisime aga tagantjärele fakti, et kui oleks esivõistlused peetud enne maavõistlust, oleksime teadnud koostada ka parema rahvusmeeskonna (N. Kütis, F. Ütt, V. Rattus jne.).

Kokkuvõetult olgu öeldud, et Eesti esivõistlused ümberkujundatult võivad kergejõustiku taseme tõstmiseks ja ka spordipropagandana osutada suuremaid teeneid senistest. Nad võivad koguni asendada kavatsetava Eesti spordinädala, seda mõistetavalt kergejõustiku osas. Praeguste kogemuste najal olen väga pessimistlik Eesti spordinädala ladususes õnnestumises just meie korraldajate halva organiseerimisvõime tõttu.

Organiseerimise ja korralduse nõrkust näitasid ka peetud esivõistlused. Eeskätt ei ole ma rahul kohtunikkudega. Teoreetilised teadmised neil on, kuid osalt puudub praktiline oskus. Juba tagajärgede mõõtmine ei arene libedasti: liig kaua uuritakse mõõdulinti. Edasi on sagedaseks nähteks üksteisele vahele karjumine tagajärgede kuulutamisel või muudel hüüetel. Kuigi nägus pole ka ajamõõtjate hanereas jooksmine põiki üle välja (üks ajamõõtjatest pidi seejuures kettaga vastu selga saama). Stopperitega ei tohi üldse joosta, sest raputamist võivad nad valetada. Ka ei tea meie ajamõõtjad, et ammu on heidetud kolikambrisse seljapööramine starterile stopperite käimapanelil starteri juures. Ka pikemates maades tuleb aega võtta püstolisuitsu, mitte kuuldud paugu järele. Vigu on ka stardi lahtilaskmisel. Üldiselt ametnikkude-kohtunikkude kohta võiks öelda, et nad vajavad kursusi, kuid mitte büroos lauaga, vaid väljal treeningutundides.

Võistlusalade sooritamise korda tuleb muuta. Põhjustatud olid kaebused publikust väheste alade kavas olemise kohta laupäeva õhtul. Meil pole praktilist tarvidust mitmegi eeljooksu korraldamiseks enne lõunat. Meie oludes võib ennelõunased võistlused ühendada õhtustega. Kava ise pole koostatud kõige õnnestunumalt. Näiteks järgnes 5000 m jooksule kohe 1500 m. Tegelikult on ja oli ka seekordsetel esivõistlustel palju mehi, kes oleksid tahtnud võistelda mõlemas maas. See osutus neile muidugi võimatuks. Esimese päeva kavas peaks 1500 m asemel olema 800 m ja see peetama varem.

Suure joone eest esivõistlustel poldud hoolitsetud. Väga kohane oleks olnud defilee ja avakõne võistluste alul. Ka riigihümn. Juba spordipropaganda mõttes on säärasel tseremoonial suur tähtsus. Ka oleks pidanud esivõistlused kogu ulatuses üle antama raadio teel, sest provints ootas innuga teateid, kuna mehi Tallinna oli läkitatud nii paljudest nirkadest. Soome esivõistluste korraldusest võiksid meie korraldajad leida palju head eeskju. Suurejoonelisuselt ei saa meie esivõistlusi Soome omadega üldse kõrvutada.

Esivõistluste tehniliste tulemustega võib läbilõikes olla rahul üle keskmise. Seda enam, et takistavalt mõjus ilmastik. Paremateks aladeks olid heited, kuid ka hüpped olid neile lähenenud tublil sammul. Jooksud olid aga endiselt nigelaimateks aladeks, 10.000 m isegi sääraseil määral, et selle jooksu võiks kas või välja jätta kavast. Meie kergejõustiku ekstraklassi kuuluvateks võib pidada järgmisi mehi: G. Sule, A. Viiding, A. Kuuse, N. Küttis, E. Rähn, R. Tomson, E. Prööm ja N. Feldman. Arvustavalt võib esivõistluste kohta lisada järgmist:

Sprinteritest on parimaks R. Tomson. Ta on ehtsamaid sprinteritüüpe, nagu seda vanast ajast oli A. Normak ja uuemast ajast E. Labent, kellest viimane aga ei arenenud õiget rada pidi edasi. R. Tomsoni stiil on hea ja kui mees senise korralikkusega edasi treenib, siis järgmisel aastal võib ta püstitada uue rekordi 100 m-is. Selleks peab ta aga juure võtma kaalu, mis ühtlasi annab juure jõudu kiiremaks sprintimiseks. V. Rattus oli punktidega ees R. Tomsonist, kuid otsustavamana ütlemiseks ta kohta tunnen ma seda meest veel vähe. A. Pau on talendiga jooksja, kuid tal puudub ratsionaalne treening. Usust ja kord saavutatud tagajärjest ei elatu ometi ükski sportlane. A. Pau sai 400 m-is lüüa kolmelt mehelt, kuid isiklikult ei usu ma, et selles süüdi oleks olnud ülepingutus maavõistlusel. Mees, kellest ma loodan rohkem kui A. Paust, on F. Ütt. Ta on kehaehituselt 400 m-iks sobivam tüüp. Ei oska aga end ratsionaalselt „tühjaks“ joosta hea resultaadi püstitamiseks. Pikkade sammudega „pumpab“ enda välja juba 300 m sees ja lõpp on nõrk. Pole liialdus öelda, et paari aasta pärast F. Ütt 400 m võib katta 48 sek. ümber.

Keskmaades võib A. Jür lau parandada tunduvalt oma 800 m rekordi. Praegu on ta aga puhttaktikajooksja, kes ei oska joosta ajale. Kui ta satuks kokku 1.54—1.56 meestega, häviks ta juba esimesel ringil sedavõrd, et ei suudaks saavutada oma tavalistki aega, sest tal puudub iseseisvus aja peale jooksimises. Jür lau peaks kord katsetama joosta 1.56-ga, mis talle praegugi võimalik. Siis kõveneks mehel usk oma võimetesse. 1500 m ei tarvitseks Jür lau joosta, siis läheb 800 m paremini. Mees, kes neljanda cestlasena võib 800 m katta alla 2 min., on K. Fatal. Esivõistlustel tuli ta 5000 m kolmandaks ja 800 m-is viiendaks. Sihvaka ja hästi arenenud kehaga poisina on K. Fatal nagu loodud keskmaajooksjaks. Sellepärast ei tohi ta praegu joosta pikki maid, vaid peab pühendama kogu tähelepanu ja treeningu kiiruse juuresaamiseks. Tehku sprinte ja võistelgu veel lühematel maadel kui 800 m.

Pikamaajooksjate kaader puudub meil peagu täiesti. Peale E. Pröömi, kellest pikemalt juttu oli eelmises numbris, pole niipea näha järeletulevat põlve. Vast saame tulevased pikamaajooksjad praegustest arenevatest keskmaajooksjatest.

Tõkkejooksjatest võib nimetada ainult kaht: A. Palu vere ja J. Tomson. Tõkkejooks on pool-söödis ala Eestis, milles suur süü selle ala väheses

kavva võtmises. Mõlemad ülalnimetatud tõkkejooksjad on suutelised veel sellel hooajal 110 m katma ajaga alla 16 sek, millega saaks rahvusvahelisemaks muuta selle ala hooaja tippsaavutust, mis on ainult 16,1.

Teatejooksud on meil nõrgad, nagu see ilmekalt nähtus maavõistlusel. Kuid nendest edaspidi vast pike-malt.

Kõrgushüppes on A. Kuuse hüppetehnika laitmatu, kuid äratõuge toimub ikka veel liig kaugelt. Selle tõttu pole kogu jõud suunatud kõrgusesse, vaid tugev jõutegur läheb kaugusesse. 1.90 hüppe puhul teeb Kuuse 4.50 kaugust! Kui ta äratõuke tooks veel 1.5 jala võrra lähemale latile, siis teoreetiliselt peaks ta hüppama 2 m! Praegu on Kuuse hüppe kõrgeim punkt enne lati kohale jõudmist. Kuuse püsib järjekindlalt vähemalt 1.80 vormis, kuid kui ta ei taha E. Rohu sarnaselt tegema hakata vähjakäiku, peab ta rohkem treenima. Vastupidi teiste arvamustele, kes silmas pidades Kuuse nõrka kehalist struktuuri, ei soovita tal palju treenida, pean rohkem treenimist talle eriti vajalikuks. Kuuse loosungiks olgu: mida kõrgemale hüpata, seda rohkem treenida. Treeningust just ammutab ta jõudu, millest mehel puudus. Jõud on olulisemaid asju kõrgushüppes. Ühtlasi peaks Kuuse palju võimlema. Kahju oleks, kui see mees ei pääseks Berliini 1936. a.! Praegu tuleks Kuusele võimaldada välisvõistlusi, pealegi kui 1.90-ga võib igal pool Euroopas tulla kohale. Kuna aga 1.90 juures on sagedaseks jõuduraiskavad vaheshüpped, olgu veel toonitatud, et Kuuse harjutagu rohkem. G. Schmidt, kes hüppab algeilises schoti stiilis, peab imestama. Ta on sellega saavutanud koguni 1.88. Sügisel peab ta asuma stiili muutmisele üle minnes sisejala stiilile, millega hüppab Kuuse, või valides välisjala stiili, sarnaselt nagu hüppab Spitz. Siis võib loota 1.90. Kolmas mees 1.90 ületajana võib tulla E. Knuudist (esivõistlustelt ta puudus). Äratõuge ja ülesminek on tal parem kui Kuusel, kuid lihvi tarvitab latitehnika. E. Knuut oskab ratsionaalsemalt kasutada oma jõudu: ta kaugushüpe kõrguse alal on ainult 2 m ümber.

Kaugushüppes N. Küttis on tulevikumees. Ta

Pildil E. PRÖÖM, Kalev, 5000 m meister.

veaks on pea tagasitõmbamine ja selja peagu perpendikulaarne seis lennul. Selle parandanud ja õppinud tallamist, võib ta hüpata 7.50. Ühtlasi läheneks ta sel puhul kolmikus 15 m piirile. E. Rähn on suuteline veel paljuku. Soovitan talle harjutada ainult 100 m, kaugust ja teivast. Rähna akrobaatlikkus on kui loodud teivashüppajale. Kui aga mees viitsiks treenida teivast! A. Kongas võib olla 7 m mees, kuid lend on tal kuidagi pidurdatud. Samuti peaks ta maandumisel jalad rohkem ette sirutama ja mitte langetama kõverdatud jalgadele.

Teivashüppes on tulevikumeheks E. Ä r m a n. Ta on praegu meie puhtama stiiliga „kaikamees“. Ainult teiba hoid on kitsas. Juure kiirust ja jõudu ja see noor võib varsti ületada E. rekordi. J. Ernast on kurb näha, et ta ikka veel ei võta õppust. Oma „seljastiiliga“ võib ta küll Eesti praeguse rekordi veidi ületada, kuid rahvusvaheliselt ei ütle see palju.

Heitjatest tuleb G. Sulelt ikka veel loota 70 m oda. A. Viidingul on koordinaatsiooni kätte saades kettaheites rohkem väljavaateid kui kuulis. Veaks Viidingul on tahe kiirelt järele aimata iga uut nähtud stiili. Sellele mõtlemissuga rikub ta palju heiteid. Parim aeg stiili ümbermuutmiseks on sügis! Kuulitõukes on lootustandvaks valgalane R. S c h m i d t, kellest võib areneda teine Viiding. Vasaraheide on meil olnud kõigi aegade kohta nigelaimaks alaks. Nüüd võib K. Annamaast sel alal loota meest, kes heidab varsti 45 m ja teeb vasaraheite rahvusvahelisemaks. Odaviskes üllatas A. Niggol. Ta on pikaldane, selleta aga 65 m mees. Peab ka rohkem riskima äraviskel.

Lõpusõnana võib öelda, et meil on võrsumas uut generatsiooni. Selle edasiarendamiseks on vaja aga tublisti tööd. Talv peab kujunema suure töö ajaks.

Üht asja tahan veel toonitada: seatagu ka meil sisse esivõistlused mitte ainult sportlaste vanuse järele, vaid ka kvalifitseeritult tehniliste tulemuste järele. See laiendaks kergejõustiku kandepinda.

Esivõistluste tehnilised tulemused olid:

100 m: I eeljooks — 1. V. Bolschak, Võitleja, 11,7. 2. H. Kadak, ÜENÜTO. 3. A. Hirsch, Kalev. II eeljooks — 1. R. Tomson, Kalev, 11,4. 2. N. Küttis, Võitleja. 3. E. Rähn, Kalev. III eeljooks — 1. V. Rattus, Tartu Kalev, 11,9. 2. J. Tomson, Kalev. 3. H. Takk, Sport. Lõppjooks — 1. ja Eesti meister R. Tomson 11,4. 2. V. Rattus. 3. V. Bolschak. 4. H. Kadak. 5. N. Küttis. 6. J. Tomson.

200 m: I eeljooksu võitis V. Bolschak 25,2 ja II — V. Rattus 25,3. Lõppjooks — 1. ja Eesti meister R. Tomson, Kalev, 23,2. 2. V. Rattus, Tartu Kalev, 23,4. 3. V. Bolschak, Võitleja. 4. N. Küttis, Võitleja. 5. H. Kadak, ÜENÜTO. 6. F. Ütt, ASK.

400 m: I eeljooks — 1. F. Ütt, ASK, 54,2. 2. G. Beckman, Pärnu SS, 54,8. 3. V. Püss, Tall. PS, 55,2. II eeljooks — 1. V. Rattus, 52,8. 2. A. Herm, Kalev, 53,2. 3. A. Pau, Sakala NS, 53,5. 4. O. Pärn, Kalev, 53,6. Lõppjooks — 1. ja Eesti meister V. Rattus 52,3. 2. F. Ütt 52,8. 3. A. Herm 54,0. 4. A. Pau 54,0. 5. V. Püss 54,2. 6. G. Beckman.

800 m: 1. ja Eesti meister A. Jür lau, Kalev, 2,01,3. 2. O. Pärn, Kalev, 2,02,4. 3. A. Klemmer, ÜENÜTO, 2,02,5. 4. V. Püss, Tall. PS, 2,03,0. 5. K. Fatal, Võitleja, 2,04,7. 6. O. Mõttus, Võitleja, 2,04,9.

1500 m: 1. ja Eesti meister A. Jür lau, Kalev, 4,16,8. 2. K. Laas, Tartu Kalev, 4,18,4. 3. A. Klem-

mer, ÜENÜTO, 4,19,2. 4. O. Saar, ÜENÜTO, 4,20,8. 5. V. Treinberg, Võitleja, 4,21,0. 6. J. Anon, Tartu Kalev, 4,35,0.

5000 m: 1. ja Eesti meister E. Prööm, Kalev, 16,02,8. 2. A. Peterman, Vaprus, 16,11,6. 3. K. Fatal, Võitleja, 16,15,4. 4. A. Kaalep, Kalev, 16,18,6. 5. R. Sams, Harju mal., 17,05,0. 6. E. Siitan, Harju mal., 18,05,0.

10.000 m: 1. ja Eesti meister A. Kaalep, Kalev, 34,16,2. 2. L. Öun, Nõmme Kalju, 34,21,4. 3. M. Tumanov, Kalev, 34,31,2. 4. V. Treinberg, Võitleja, 35,09,8.

110 m tõkkeid: I eeljooks — 1. A. Hirsch, Kalev, 16,8. 2. A. Herm, Kalev, 17,0. 3. G. Beckman, Pärnu SS, 17,8. II eeljooks — 1. A. Paluvere, Kalev, 16,2. 2. J. Tomson, Kalev, 16,4. 3. R. Keres, ASK. Lõppjooks — 1. ja Eesti meister A. Paluvere 16,1. 2. J. Tomson 16,3. 3. G. Beckman 16,7. 4. R. Keres 16,8. 5. A. Herm.

400 m tõkkeid: 1. ja Eesti meister A. Paluvere, Kalev, 58,9. 2. O. Topman, Võitleja. 3. A. Hirsch, Kalev. 4. A. Reisner, ASK. 5. A. Ernesaks, Kalev. 6. J. Aronson, Kalev.

4×100 m: 1. ja Eesti meister Kalev (A. Hirsch, J. Tomson, E. Rähn ja R. Tomson) 45,0. 2. Võitleja 45,9. 3. Kalev II 46,0. 4. ÜENÜTO 46,5. 5. ASK 47,9.

4×400 m: 1. ja Eesti meister Kalev (O. Pärn, A. Jür lau, E. Prööm ja A. Paluvere) 3,35,0. 2. Võitleja 3,40,0. 3. Tall. PS 3,41,5. 4. Kalev II 3,44,0.

Kõrgushüpe: 1. ja Eesti meister A. Kuuse, ÜENÜTO, 1,85. 2. G. Schmidt, ESS, 1,80. 3. G. Kalm, Kalev, 1,70. 4. P. Tolm, Kalev, 1,70. 5. A. Kongas, Pärnu SK, 1,70. 6. J. Aronson, Kalev, 1,70. 7. A. Landberg, Kalev, 1,65.

Kaugushüpe: 1. ja Eesti meister N. Küttis, Võitleja, 7,11. 2. E. Rähn, Kalev, 7,08. 3. R. Tomson, Kalev, 6,90. 4. A. Kongas, Pärnu SK, 6,88. 5. A. Rubanovitsch, Kalev, 6,40. 6. J. Feldman, ASK, 6,32. 7. A. Herm, Kalev, 6,17.

Kolmikhüpe: 1. ja Eesti meister N. Küttis, Võitleja, 14,17. 2. E. Rähn, Kalev, 12,85. 3. R. Keres, ASK, 12,72. 4. G. Kalm, Kalev, 12,58. 5. J. Aronson, Kalev, 11,75.

Teivashüpe: 1. ja Eesti meister J. Erna, Kalev, 3,60. 2. E. Ä r m a n, ASK, 3,50. 3. A. Niggol, Tartu Kalev, 3,40. 4. H. Michelson, Tartu Kalev, 3,40. 5. A. Landberg, Kalev, 3,20. 6. A. Reisner, ASK, 3,10.

Kuulitõuge: 1. ja Eesti meister A. Viiding, Tall. PS, 14,87. 2. J. Suuk, Tall. PS, 13,93. 3. O. Erikson, ASK, 13,90. 4. O. Kirp, ASK, 13,03. 5. K. Vilmanen, Kalev, 12,84. 6. N. Feldman, ASK, 12,69.

Kettaheide: 1. ja Eesti meister A. Viiding, Tall. PS, 45,89. 2. N. Feldman, ASK, 43,66. 3. O. Erikson, ASK, 41,93. 4. H. Reitsak, Võitleja, 38,42. 5. A. Niggol, Tartu Kalev, 37,96. 6. J. Erna, Kalev, 37,68.

Odavise: 1. ja Eesti meister G. Sule, ASK, 66,49. 2. A. Niggol, Tartu Kalev, 61,05. 3. H. Reitsak, Võitleja, 54,47. 4. E. Ä r m a n, ASK, 53,51. 5. J. Kabral, Astra, 52,25. 6. P. Määrts, Valga ÜENÜ, 51,05.

Raskusheide: 1. ja Eesti meister A. Teearu, Tall. PS, 17,05 (uus Eesti rekord). 2. M. Liinat, Kalev, 15,51. 3. K. Annamaa, Tall. PS, 15,22. 4. J. Suuk, Tall. PS, 15,07. 5. K. Miitel, Tartu Kalev, 14,17. 6. F. Ütt, ASK, 12,62.

Vasaraheide: 1. ja Eesti meister K. Miitel, Tartu Kalev, 31,27. 2. J. Suuk, Tall. PS, 27,91. 3. A. Teearu, Tall. PS, 27,59. 4. M. Liinat, Kalev, 27,09. 5. E. Lillenthal, Narva PS, 25,38. 6. O. Erikson, ASK, 24,08. 7. K. Annamaa, Tall. PS, 22,36.

Eesti parimaks kergejõustiku-seltsiks tunnustati Tallinna Kalev 147 punktiga. Teised saavutasid: Narva Võitleja 59, ASK 53, Tallinna Pol. Sp. 48, Tartu Kalev 44, ÜENÜTO 26, Nõmme Kalju, Pärnu SK, Pärnu SS, Vaprus ja ESS — igaüks 5, Harju malev ja Sakala NS — kumbki 3, Astra ja Narva PS — kumbki 2 ning Valga ÜENÜ 1 punkt.

3

palliimet

**Võidud leedulaste, au-
terlaste ja lätlaste üle.**

Oli viimane või, nagu ka öeldakse, ülim aeg. Selleks, et meie jalgpallimehed võidaksid kellegi. Lätile oli kaks korda järjestikku kaotatud, Leedulegi samuti, Soomest kõnelemata. Mis sa teed, meil juba mitu kuld-internatsionaali, teistel mitte ühtki, aga näe — võitude saavutamine nendel viiekümnekordsetel pallisangaritel käib üle nende sangarlikkude võimete...

Päris hädasti oli tarvis võituisid, sest sellest ei ole ju siiski küllalt, et meil on rahvusvahelised spordisuhed, et nendega, nagu ikka öeldud, süvendame rahvusvahelist rahu ja sõprust, ning et, nagu viimasel ajal rõhutati, head kaotajad on vähemalt sama tublid kui igasugused võitjad. See viimane, õige coubertinlik ja õilis-olümplik (tähendab ühtlasi ka natuke üliinimlik) vaatenurk kaotuste-hädas järjest levitatuna oli juba muutumas määratuks vaateookeaniks, sest meie võituisid veel ikka ei olnud näha ja ometi oli vaja parajat kohta, kuhu meie kaotusi ennastpetval arvamisel võis jäljetult uputada.

Mitte üksnes meil, vaid Soomeski oli tänavu uhkes tollas välja toodud „aus kaotamine“, see omaaegse „moraalse võidu“ asemele astunud uus lohutaja. Nimelt on Soomes, kes paljudel spordialadel kõigile teatult on maailma esimeste seas, tekkinud suur apetiit ka jalgpallivõitude järele. Selle suure apetiidi tekitas kaks järjestikku saavutatud võitu Daani üle. Ning nüüd loomuliku järjena sellele, nagu soomlastele tundus, mindi tänavu võitma Rootsit Stokholmi staadionil. Kui seal saadi 0:2 rootslastelt tüüa, siis sellest hoolimata kirjutati Soomes paljud leheküljed täis kiitust Soome, s. o. kaotajale meeskonnale. „Suomen Urheilulehti“ peatoimetaja Martti Jukola, tavaliselt kergejõustiku-entusiast, sattus sellest 0:2-st vast suuremasse entusiasmi kui Matti Järwise maailmarekordist. Ta kirjutas (toome illustreerivaks näiteks): „...selles võistluses värvate tagajärg ei olnud siiski peaasi.“ Ja lõpuks rasvase trükiga: „Esimene aste õiges jalgpallikultuuris on see, et meeskondasid arvustatakse nendelt sooritatud mängu ja mitte lõpuresultaadi põhjal. Sellele järgneb peatselt teine aste, nimelt see, et „tagajärg vastab mängu käigule.“

See kõlab ilusasti ja on oma sisus peale muu õige kas-või eetiliseltki. Ning on üldse kena, kui para-

„VÕIDUISA“ E. ELLMAN Eesti-Läti maavõistluse ajal staadionil 50 korda rahvusmeeskonnas oma parimat andnult vastu tammepärja palliliidult.

diisi asetamine maa peale — kaotajate tarvis. Mis puutub aga tõelikkusesse, siis sääraseid ideaalseid spordihuvilisi, sportlastest enestest kõnelemata, keda nende kõrge jalgpallikultuuri juures kaotus rahuldab sama hästi kui võit, on võrdlemisi vähe. Ja nendest vähestestki vist suur enamik on Eestis, kus tähtsa kaotusepõhjusena ikka on osatud öelda, et „nägin ju ise — ei vea...“ Ja neid väga väheseid, kes oskavad kaotust maitsta sama hästi, kui võitu, on vist ikka Eestis, küll mitte aga Soomes. Seal pärast kaotust Rootsile küll kiideti oma meeskonda, kuid kohe natuke hiljem, pärast esimest katsena peetud maavõistlust Leeduga, paiskus esile pallirahva vägev üldine ihaldus: „Andke meile jälle ja sagedamini maavõistlusi Leeduga!“ Sest Leedu üle võideti ju 9:2 ja selles avaldus ometi „jalgpallikultuuri teine aste“, et „tagajärg vastab mängu käigule“. Leedulastel aga tuli muidugi jääda „esimese astme“ juure, et „meeskondasid arvustatakse... mitte lõpuresultaadi põhjal“.

Tuntud lugu. Vana lugu. Ja pealegi sündinud lugu. Nagu Soome pallimehed seda aastate eest sooritasid meie meestega. Ja nagu nüüdki edasi Rootsi seda sooritab. Ning nagu seda korra tegi ka Norra, kes 1. a. selleks meie meeskonna kutsus Oslosse. Kõik need on sääraseid „lillepeod“, kus enamikus mitte meie ei ole saanud öelda täpselt, et „tagajärg vastab mängu käigule“.

Meie, nagu kõik, kes on tahtnud võita ja kes sellel võidu tahtmisel saadud kaotustest hoolimata tahavad veel enam võita, oleme ka ometi saanud mängida nii, et „tagajärg vastab mängu käigule“. Algas see aga „õnnetu tähe“ all. Paaril esimesel aastal kui „suure jalgpallirahvana“ astusime maavõistluste-ühendusesse Lätiga, ootasime ühtepuhku ja pikisilmi, et millal, pagan võtaks, see tagajärg ometi hakkab vastama. Sellest esimesest ootamisest võitude tulekule on aga välja kujunenud nii-öelda ainult „tühi töö ja vaimu närimine“, sest nüüdseks, millal Lätiga juba 12 aastat (20 korda) võisteldud, on kokkuvõttes resul-taadiks võitude ja kaotuste absoluutne viik.

Küsi kas-või päris ebasportlikult: ja selle nii ühele kui teisele mitte miski pärast on nii palju mõlemad pidanud võitlema! Mõnikord pealegi ebameeldivalt korruga mõlemale, nagu viimati staadionil, kus meil eriti A. Scheibelsi tõttu põhjust ei olnud Läti meeskonnaga rahule jääda ja lätlastel üllatuseks ka meiega — nende poolt endile ette kujutatud põhjustel. See „esimene ootus ja lootus võitudele“ on petnud (pealegi ka teist poolt) juba 12 aastat.

Teine lootus oli ette niivõrd roosiline, et juba oma laadi tõttu ei olnud sobiv osutama petlikuks. Jutt on võistlustest Leeduga. Kui 1923. a. läksime sinna oma meeskonnaga „kõrget jalgpallikunsti propageerima“, siis tagajärg kohe oli vastav sellele ja võitsime 5:0, edaspidi veel 5:0 ja kord koguni 6:0. See viimane ühtlasi tähendab skoorilt Eesti rekord-võitu.

Noh, Leedugagi läks pärastpoole teisiti. Küll vähemal määral, kuid ikkagi nii, nagu Soomel vahepeal meiega. Nimelt sääraselt, et õpilased hakkasid õpetajaid õpetama, kuidas tagajärg vastab mängu käigule.

Möödunud aastal läks aga meil olukord rahvusvahelise jalgpalli alal õige ähmaseks. 1931. a. olime küll suutnud täiesti selge üleolekuga võita Balti turniiri, kuid kohe pärast seda — järgmisel, 1932. a. hooajal — suutsime võita üksnes ühe maavõistluse, hooaja esimene, mis oli Lätiga. See ainus võit oli peagu kui eksootiline kastetilk kaotuskõrves. 1932. a. oli kokkuvõttes oma „mustuselt“ lähedane 1924. aastale, meie jalgpalli ideaalselt mustale hooajale, mida ei läbistatud ükski võidukiir.

Tänavugi alul ei olnud näha, et võib ees olla ka säärast tulevikku, mis võib osutada roosiliseks. Tavalisemalt on lootus tulevikule toetuvaks pettuseks ja seda üsna selgesti teades võidi tänavust hooaega alustada julge lootusetusega. Nii siis kaotati Lätile, seda napi lahedusega, ja sellele järjena kõigiti päris endastmõistetavalt ka Rootsile.

Kaks kaotust rahulikult talutud, võis nagu väga loomulikult sellele järgneda kolm palliimet — kolm võitu. Nr. 1: leedulased said lüüa, nr. 2: austerlased said lüüa, nr. 3: lätlased said lüüa.

Kolm imet, kuid kes neid pealt nägi, see ei saa öelda, et nad saabusid üleloomulikkudena.

Leedulastele tehti veel kord selgeks, et eestlased oskavad mängida säärast jalgpalli, mis poolteise tunni kestes omab 70 protsenti mängust, kuid siiski ¾ matschi ajast suudab vankumatult olla kaotuse seisus ning lõppeks, viimasel kolmandikul, võita 2:1 säärase värvatega, mida kogu maailma kohta maavõistlusel tuleb ette kõige harvemalt. Koguni ei teagi pretседenti, et äärehalf mujal oleks viigistanud ja siis sellele otsa veel võitnud maavõistluse.

Eeposte kangelistest lugu pidades oli selle võidu nimi Rihard Idlane. Ei usu, et tal üksinda toimetulek üheteistkümneme väljavalitud leedulase võitmisega oleks valmistanud mingit erakordset raskust. Ei ütle ju ükski, et Idlane on peenete tehniliste võimetega ja välgu kiirusega mängija. Ei, vaid ta ainult tegi 2 lihtsat, kuid tüsedit lööki, ja üks meie uue aja jalgpallieeposlik võit oli küps. Võiks veel rääkida selle maavõist-

luse sangari aupaiste asjalikuks vähendamiseks, et ta oma 10 sm ja 10 kg-ga, mis enamikul meie forwardidest puudub täiskasvust ja -kaalust, sooritas selle, mida otsekohe semal määral võimaldas talle ta kaasasündinud kasv ja kaal ning sellega seoses olev jõud.

Järg oli austerlaste, Viini profimeeskonna Libertase käes. Seegi meeskond, kelle juures teisel lähemalt peatatud, võideti usuga oma võimetesse ja vahva üritusega selle teostamiseks.

Leedulased olid võidetud, austerlased olid võidetud, ja siis Issand ühes Eestiga murdis lätlaste, Balti meistrite, tänavuse uhke võitmatuse. See võitmatuse oli nende nii kallis, et nad selle säilitamiseks oma igal jalgpallimehel oleva kümne varba juure appi võtsid veel üheteistkümnenda, mille nimi on ebafairness. Lätlastele on see teada, et Eesti on vanem ja suurem spordimaa kui nende oma. Meie selle märkimisel ei loetle oma parimaid spordisaavutusi, vaid kõneleme üldse spordirahvast, keda meil on palju suuremal ja arenumal määral kui lätlastel. Üksikuks näiteks, mitte kõige mõjuda-tahtvamaks, vaid ainult illustreerivaks, võib tuua, et Riias, Tallinnaga võrreldes suurlinnas, on Balti turniir oma ulatuselt võrdlemisi ebamäärane asi, meil aga suur rahvasündmus. Eestis kui spordimaal on sagedaseks, et riigipea võtab ühes rahvaga osa spordi suursündmustest, Lätis selle vastu ei ole aga vastavat kogematagi juhtunud mitte ühelgi korral.

Jäägu see võrdlemine, kuid märkigem, et Eesti on spordi alal Lätile ikka püüdnud anda parimat eeskuju, et sport olgu eelkõige aus. Kahjuks tuleb uskuda, et see ei ole kõige paremini õnnestunud, sest vastasel korral oleks tulemata jäänud viimase maavõistluse ebameeldiv intsident. Kuid ei tarvitseks kahtlust olla, et Eesti edaspidigi Lätiga, kui oma lähima naabriga, võistleb üksnes fairi spordi piirides. Pealegi kus Eesti meeskonnad siiski oskavad, nagu kogemused peaksid seda olema näidanud, rahulduda ka vähemaga kui alati iga hinna eest võita tahtmisega. Meile piisab eeskätt ausast võistlemisest.

Lätlastele olgu meeletuletatud, et just ebafair võistlemisviis võib loodetud võidu asemel tuua kaasa kaotuse. Viimane maavõistlus oli sellele õpetlik näide: poleks Scheibels ebasportimeheliselt käitunud, siis poleks tema kõrvaldamine küsimussegi tulnud ja lõpuni

Pildil A. Scheibels, kelle teguviis Eesti-Läti matschil rikkus sportlikku sündsust. Foto tehtud staadionil Sch.-i väljalt lahkumise eel.

○.-Ü.

„ESTO“

Tallinn, Pikk tän. 47,
tel. 444-22

Soovitab hooajaks igasuguseid
spordiabinõusid

üheteistkümne üheteistkümnega vastu oleksid Lätl ol-
nud kõige paremad võimalused pääsmiseks kaotusest.

Soome kohtunik Eesti-Läti maavõistlusel, kelleks
oli Matti Aalto, juhtis matschi perfektse asjatundlik-
kusega ja selle juure endastmõistetavalt kuuluva era-
pooletusega. See ilmneb ka sellest, et lätlastel oma
süüdistustes kohtuniku vastu ei ole ette tuua midagi
olulist, ei ofsaidivärvavat ega 11 m lööki. Jääb ainult
A. Scheibelsi kõrvaldamine, kuid see oli selle Läti män-
gija käitumise tõttu pärast mitmekordseid hoiatusi nii
paratamatu, et vastasel korral kohtunikul enesel oleks
tulnud lahkuda väljalt järeleandmisena ühele järelejä-
matult ebafairile mängijale.

Juhtum M. Aaltoga näitab suure kujukusega,
kuidas üks tubli kohtunik võib sattuda ühe poole ees
patuoina, muidugi süütu patuoina, osasse. Kvalitee-
dilt M. Aaltost tunduvalt nõrgem Eesti-Leedu matschi
kohtunik Y. Tuhkanen selle vastu sai suure mõlema-
poolse kiituse osaliseks. Ometi Y. T-1 ehk Hindenburgil,
nagu Soomes on ta hüüdnimi, oli rohkesti puudusi,
kuigi mitte otsustavalt tähtsaid, nagu sagedane koh-
tunikupallide määramine, värvavahtide atakeerimise
keelamine, tema vile järele oodata laskmine, ilma vi-
leta toimetatud vabalöövide määramine kordamisele,
üleliigne žestikuleerimine otsuste tegemisel ja lõppeks
ka see, et venitas vaheaja pikale — seetõttu, et paksu
häärana pidas vaheajal tarviliseks minna ennast ka-
rastama duschi alla, mis aga võttis aega üle lubatu.

Et nüüd kohtunikkude juure on jõutud, siis tuleb
mainida ka Eesti jalgpallikohtunikkude viimase aja

suursaavutust. Selleks oli Eesti kohtuniku (V. Rõksi)
kutsumine Helsingisse Soome-Leedu maavõistlusele.
Pärast üheksa-aastast pikka vahet (1924—1933) oli see
esimene kord, millal Soome palliliit jälle usaldas teha
katset meie vilemeestega. „Soome boikott“ Eesti koh-
tunikkudele sai alguse 1924. a., millal Soome-Rootsi
maavõistlusel Helsingis üks Eesti kohtunikest (J. Rei-
nans) määras 3 penalty-kicki Rootsi heaks, mis kõik
sisse löödi. Ja võistlus lõppes Rootsi võiduga 7:5, pä-
rast seda, kui Soome poolajal oli ees olnud 5:1-ga. Sel-
lest Eesti jalgpallikohtuniku penaltyde-maailmarekor-
dist ühe maavõistluse kohta olid soomlased nii vapus-
tatud, et tarvitasid toibumiseks 9 aastat.

Nüüd on Eesti pallikohtunikkudele tee peale Lõuna
lahti jälle ka Põhja.

Kolm palliimet meeskonnalt ja sellele lisaks Eesti
kohtunikkude uuestitunnustamine teispoole lahte, need on
meie jalgpalli alal erakordsed nähted, nagu seda nad
oma tähtsusest peavadki olema.

Eesti on Balti kolmikus Läti ja Leedu võitjana
praegu faktiline Balti meister. Olekski olnud puistatud
küllusesarvest, kui Eesti oleks võitnud ka Soome. Siis
oleks tulnud vastaseid minna otsima juba kas-või Uru-
gaist...

Nüüd aga saadi Soomelt natuke lüüa, nagu see
parajate vastaste vahel nii ühele kui teiselegi võib
juhtuda. Kuid käes on kaks maavõistluse võitu, 100%
rohkem kui l. a., ja jalgpalliasjad võivad jälle minna
oma normaalsele rada. Kui ei tule uusi imelisi võite,
mis, nagu nähtud, vahest on vägagi võimalikud...

Toomas Kivi.

Täielisim spordiäri Eestis

KAUBAMAJA

„SPORT“

Tallinn, S. Karja t. 18, kõnetraat 446-00.

Soovitab spordiabinõusid
kõigil aladel.

Tennisreketid

Inglise ja Saksa

Jalgpallid

Välismaa ja kodumaa

Pesapallivarustus.

A.-S. „UNIONI“ JA KÄSITÖÖ-
JALANÕUDE OSAKOND.

Nõudke hinnakirju.

Soodsad hinnad.

Eesti poksitaseme tõstmisele

Poksi hooaeg on Eestis lühike: ta kestab vaevalt septembrist maini. Välismaal poksitakse aga peagu läbi aasta. Nii pidasid Itaalia ja Saksa alles mõni nädal tagasi maavõistluse ja hiljuti poksivad iirlased Rootsisis. Sarnaseid välismaa sündmusi ei saa võtta erakordsete nähetena: mitte-hooajal vaevalt usaldatakse korraldada maavõistlust. Osalt Eesti poksi-hooaja lühisuse arvele tulebki panna asjaolu, et meie vägisi kipume maha jääma naabritest, eriti Soomest. Sellepärast on poksi otsestes huvides vajaline lisa võtta hooajale. Vähemalt treeninguga tuleb alustada varem.

Nagu see teada igale sportlasele, tuleb enne võistlustreeningule asumist sooritada veel eeltreening, mida võib nimetada treeningu treeninguks. Viimasega alustatagu juba varasuvel. Mõistetavalt toimub eeltreening alati värskes õhus ja ta kava peab olema mitmekülgne.

Eeskätt tuleb harrastada rühmamänge. Poksijale on kohased pesapall, laptuu, korvpall, võrkpall ja kõige enam rugby. Rugby all ei tule mõista välismaa rugbyt selle kõigi peensustega, vaid meil võib harrastada midagi rugby ja korvpalli vahepealset. Rohkem korvpalli, kuid jõulisemal kujul, kusjuures lubatud oleksid vastase pikali rebimised, jalgade haaramised jne. Sarnaselt sobib ta poksi eeltreeningusse. Ala, mida aga poksi üldse ei tohiks harrastada, on jalgpall. Selle all võivad kannatada jalad. Viimased peavad aga poksi ajal alati olema korras. Soovitav on ka ujumine ja sõudmine, kuid mõõdukal määral. Eriti liigne sõudmine teeb kangeks õlad, mis heale poksi mängijale mingil tingimusel ei sobi. Füüsiliselt nõrgad poksi mängijad võivad tõsta ka raskusi, kuid mitte sageli ega suuri raskusi. Maksimaalseks raskuseks olgu kang koos kõige väiksemate ketas-

tega, s. t. 22,5 kg. Võib ainult tõugata ja rebida, kuid mitte suruda. Säärane treening olgu lõppenud kuu aega enne võistlustreeningule asumist.

Viimase kuu treening erineb väga vähe võistlustreeningust. Näiteks varjupoks ja nõõrhüpped väldaku 3 min. asemel 2 min. Kinnastega töö kehtku esimestel nädalatel ainult 1,5-minutiliste roundidena. Edasi võetagu aega juure poolminutite võrra kuni võistlustreeningu ajaks jõutud 3 minutini. Kui on hõlpsasti saadaval madalad tõkked, siis joostagu neid. Seda ainult ühe roundi kestvusel ja ilma suurema kiirusega, n. ö. ainult „sõrkides“. Tuleb veel väga tähtsaks pidada pesapalli loopimist. Seejuures tulu sellest tõuseb veel rohkem, kui ühele ja samale mehele visatakse palle korraga mitmest suunast. Mõistetavalt püüab ta siis võimalikult kiiremini pallid surmata, et mitte saada muhke, mida ta kinnastega töötades niikuinii saab. Pesapalli loopimisega arendatakse seega liigutuste kiirust. — See oleks vahest kõik tähtsam, mis puutub eeltreeningu viimase kuu kavva. Tähtis on veel silmas pidada treeningute kestvust. Nad ei tohi päevas ületada 30—40 min. Sellest piisab vastupidavuse saavutamiseks, ilma et kaotataks kiirust ja energiat.

Lisaks võib veel teha paar korda nädalas käike, mille sooritamist jätkatagu ka võistlustreeningule asudes. Üheks päevaks käikudeks valitagu neljapäev ja võimaluse korral järgnegu sellele kohe saun. Neljapäeva tuleb sellepärast soovitada, et siis käik ja saun ei mõju väsitavalt puhuks, kui laupäeval on võistlused. Vahepeal, reedel, tuleb veel kõvasti harjutada. Kahjuks meil tehakse sageli vastupidi. Päev enne võistlusi tehakse kõik korruga: käik, harjutus, saun, et aga maha võtta kaalu. Tagajärjeks on nõrk esinemine võistlustel.

Tõsise hoolega tuleb asuda Eesti poksitase tõstmisele. Selleks eeskätt on soovitatav välismaa eeskujul sisse seada meeskonnapoksi-esivõistlused. Huvi meeskonnapoksi vastu on suuresti ilmenud juba eelmistel aastatel ja poleks halb kui liit asuks vastava kava väljatöötamisele ja paneks selle maksma veel enne hooaja algust. Majanduslikult ei peaks ta seltsidele tegema erilisi raskusi, sest näiteks l. a. niikuinii kohtasid kõik poksiharrastavad seltsid omavahel klubivõistlustel. Esivõistlustena oleks neil klubivõistlustel veel suurem tõmbavus.

Konkreetsemalt teen ettepaneku, et meeskonnapoksis peetaks esivõistlused kahes klassis, mis looks pinevama ja tasavägisema konkurentsi. A klassis oleks alaliselt 5 klubi, kelleks l. a. võimete kohaselt otsekohe võiks olla Tallinna ja Tartu Kalevid, Sport ja Tallinna Poksi klubi. Viieandaks tuleks B klassi meister. Seega

Poksijad suvetreeningul sõudmas Pirital.

jääksid B klassi praegu Narva Võitleja, Gong, Tartu PK j.t. A klassis korraldatagu võistlused punktisüsteemis, s. t. kõik kohtaksid üksteisega. Võidult arvestatagu 2 punkti, viigilt 1 ja kaotuselt 0 punkti. Kui mitmel meeskonnal on võrdselt punkte, siis otsustagu paremuse võidetud ja kaotatud üksikmatschide kogusuhe. B klassis peetagu võistlused cup-süsteemis. Meister pääsegu automaatselt A klassi ja A klassi viimane langetu B klassi.

Loodetavasti pooldavad klubid meeskonnapoksivõistluste korraldamise mõtet. Ainsaks takistuseks seniste arvamuste kohaselt võiks tulla erapooletu kohtuniku küsimus. Meie kohtunikud on sageli olnud erapoolikud. Kuid hädakorral võib ju peakohtuniku tuua Soomest.

Edasi meie poksitaseme tõstmiseks tuleks ergutada, et poksijad meie lühikest hooaega kasutaksid võimalikult rohkem, s. t. võistleksid rohkem. Seni on meil olnud tavaliseks nähteks, et poksija meeleldi esineb üksnes oma klubilt korraldavatel võistlustel. Sellest pahest tuleb üle saada. Üheks heaks vahendiks selle vastu võib pidada eriauhindade väljapanemist neile, kes hooaja jooksul kõigil võistlustel kokku saavutanud kõige rohkem punkte. Punkte võiks arvestada sääraselt: esimene koht — 3, teine — 2 ja kolmas — 1 punkt. Meeskonnavõistlused ei tuleks arvesse. Ülaltoodud punktide korjamise süsteem ergutaks poksijaid võimalikult rohkem esinema ja ühtlasi rohkem treenima, et tulla kindlamini kohale.

On lootust, et sääraseid auhindu saab hankida juba käesoleval aastal. Kui mitte iga kaalu jaoks, siis vähemalt üldauhind kõigi kaalude kohta. Huvi pärast toon kokkuvõtte edukamate poksijate kohta sel aastal, s. t. nende kohta, kes korjanud kõige rohkem punkte:

Kärbeskaal: 1. B. Griidin (Eesti meister), Sport — 13 punkti; 2. E. Pärn, Tartu Kalev — 10; 3. Freimuth, TPK — 10.

Kukk-kaal: 1. K. Käbi (E. m.), TPK — 22; 2. H. Reinthal, Tartu Kalev — 17; 3. P. Vassilevski, Võitleja — 11.

Sulgkaal: 1. L. Hendrikson, TPK — 14; 2. E. Taar, Sport — 11; 3. O. Saag (E. m.), Tartu Kalev — 11.

Kergekaal: 1. N. Stepulov (E. m.), TPK — 25;

Varjupoks Pirita jõe saarekesel.

2. V. Rööding, Sport — 16; 3. R. Vahi, Tartu Kalev — 15.

Kergekeskkaal: 1. L. Nieländer (E. m.), Sport — 17; 2. N. Kapustin, TPK — 16; 3. Jansen, Kalev — 16.

Keskkaal: 1. A. Reino, TPK — 16; 2. E. Mike, Tartu Kalev — 16; 3. A. Reinke (E. m.), Sport — 13.

Poolraskekaal: 1. E. Misler, TPK — 16; 2. L. Timmermann, Sport — 12; 3. J. Visnapuu, Tartu Kalev — 12.

Raskekaal: 1. E. Lukkin (E. m.), Tartu Kalev — 15; 2. H. Salong, Gong — 7; 3. E. Adelman, TPK — 6.

Edukamaks Eesti poksijaks oli seega N. Stepulov. Kes on seda järgmisel aastal?

MAITSERIKKAD
PILDISTUSED

KUNINGA 1

ATELJEE AVATUD: K. 9-5, PÜHAP. K. 11-2

Mida toob meile uus rahvusvaheline poksimäärus, mis võimaldab korraldada matsche 4-6 kahe-minutilise roundiga? — selle küsimuse ümber kuuleme meie poksiringkondades sageli keerlevat juttu.

Näib kindlana, et uus määrus toob palju rohkem elavust matschidele nii poksijate kui ka pealtvaatajate suhtes. Viis korda kaks minutit on kahtlemata tempo-rikkam kui kolm korda kolm minutit. Silmas pidades aga seda, et maailma- ja euroopavõistlused peetakse vana korra järgi, ei saa Eesti täiesti üle minna uue määruse tarvitamisele. Lühiroundilised matschid aitaksid meid aga tempo elustamisel, selle tempo elustamisel, millest meil kui põhjamaade rahval on palju puudust. Sellepärast tuleks eravõistlustel korraldada ka viieroundilisi matsche, et olla valmis kohtamiseks lõunamaade poksijatega, kui seks kergib juhus. Lõunamaade teatavasti ongi säärase lühiroundiliste matschide propageerijaiks.

Pole ka halb, kui meil õnnestub maavõistluse puhul Soomega kokku leppida viieroundiliste matschide peale. Julgen väita, et sääraustes tingimustes poksiksime Soomega palju tagajärjekamalt.

Kaitsemärk
„IRIDINOID“
iga sule peal.

Hoidtuge
järeleaimus-
test

Kõva: Nr. 777 E. F.
Pehmed: 888 ja 444

„IRIDINOID“ kirjutab
6 korda kauem

Vabriku esindaja:

A. BERTELOV Tallinn, Dunkri 3.

Eesti tennis

Skandinaavia klassis

Ed. Hiob

Eesti-Soome 6. tennise-maavõistlusel saavutas Eesti oma teise võidu Soome üle. Resultaat 14:8 on lähedalt sarnane läinud aastasele toredale võidule 16:6. Soomlased, kellele 8:14 tuli ootamatult, avaldasid ajalehis ja jutuaajamistel väga kiitvaid arvustusi Eesti tennis kohta. Soomlased loodavad Eestist uuesti ette jõuda alles kolme aasta pärast. Seejuures on eestlastele üllatuseks kuulda, et hõimud suuri lootusi Soome tennise edasiarendajana asetavad eestlasele Martinsonile. See on Pärnust Soome sattunud tennisemängija, kes nüüd saanud Soome poolameliikuks treeneriks. Kolme aasta kohta on raske midagi ette öelda, kuid isiklikult arvan, et ka Eesti selle aja kestes areneb. Meil on kerkimas värske kaader mängijaid, kes tulevikus vahest täiel määral on suutlik asendama praeguseid edetabeli parimaid.

Väga kiitva arvustuse K. Lasna kohta andis Soome parim tennisist dr. Aarne Grahn isiklikult jutuaajamisel. Ta ütles, et K. Lasn mängivat praegu paremini, kui A. Grahn ise oma parima vormi aastatel. Edasi olevat K. Lasn veel võrdvõimeline vastane Skandinaavia parimatele. Nii võivat ta võita Thoreni. Skandinaavia parimaga, rootslase Östbergiga võisteldes võivat aga Lasnal raskusi tekkida Östbergi võimsate serve tõttu. Sellele arvustusel kommentaare lisamata arvab nende ridade kirjutaja, et Eesti üldiselt võib Skandinaavia riikidega võistelda tasavägiselt. Teiste sõnadega: võib kinnitada samasugust K. Lasna arvamist, mis avaldatud eelmises E. Spordilehes.

Eesti teine tennisist paremuselt H. Pukk oli Helsingis alavormis. Ta kaotas A. Grahnile kolme setiga. Oma parema vormi saavutades võib aga H. Pukk A. Grahniga võistelda tasavägiselt. H. Puki kaotus Soome parimale oli ühtlasi Eesti ainsaks kaotuseks maavõistluse meeste-üksikmängudes. Seetõttu, kui hinnata peetud maavõistluse tulemusi ümber Davis-cupi arvestuse põhjal, oleksime võitnud soomlasi 4:1. See on väga tunnustusväärne tulemus. Praeguse 14:8 juures tuleb meeles, et kuigi meil pole pretensioone suuremale võidule, võib saavutatud vahetõttu hinnata väiksemaks võimalikust. Kaks võitu oleks pidanud kuuluma veel Eestile, millele lõpuresultaat oleks tulnud täpselt sama kui l. a. — 16:6. K. Lasna sellesarnast ennustust eelmises E. Spordilehes pidasin ma liig optimistlikuks, kuid nüüd veendusin, et K. Lasnal oli tõsi taga. Eesti „kindlatest võidupartiidest“ kaotati paarismängus A. Kleinberg — E. Meier E. Cederquist — Nybergi vastu. Kaotus algas saatuslikult Meieri pallist. Eestlased olid

võitnud kaks setti ja olid kolmandas seisus 5:4 juures edus ja matschi võitmisest puudus ainult üks pall. Madalale „küünlale“ vastas Meier rabakuga, Cederquist suutis juhuslikult reketi otsaga palli tõrjuda, nii et see uue „küünlana“ langes Eesti poolele. Seejuures vaigus pall sääraselt, et ta silmnähtavalt pidi minema 1½ m võrra küljeouti. Meier läks juba partnerit võidu puhul õnnitlema, kui ootamatu tuuleil tõi palli piirijoonel. Siiski Meier suutis palli veel viimasel momendil tõrjuda, kuid kergelt. Järgnes pikk võrgumäng, kuni A. Kleinberg palli lõi võrku. Edasi arenes mäng sääraselt, et eestlased kaotasid selle seti ja tagantjärele veel kaks setti, seega kogu matschi.

Üldiselt võis maavõistluse puhul konstateerida, et eestlased olid paremad meeste üksikmängudes, soomlased seevastu aga paarismängudes. Esimeste meeste paarismängu võitis küll Eesti, kuid läbilõikes kõigi paarismängude kohta olid paremuses soomlased. Parem oli just nende taktika. Eriti võisid meie naised taktikat õppida pr. Sandelinilt. Viimane oli tehniliselt eestlannadest nõrgem, kuid taktikaliselt oli ta naiste- ja segapaarismängus ületamatu.

Kuigi võitsime Soome suuresti, tuleb igal juhul hinnata oma vastaseid kõrgemalt, kui seda võimaldab resultaat. Üllatused Soomelt pole võimatud. Soome on ainus maa, kellega Eesti tennis alal peab regulaarseid maavõistlusi. Lätile on juba 1922. a. tehtud rida vastavaid ettepanekuid, kuid suure järjekindlusega on lätlased maavõistlusest põigelnud. Küll peab aga Läti maavõistlusi Leeduga, kes talt nõrgem.

Eesti tiipennisistide mängutase on praegu säärane, et tenniseliit peaks tõsiselt hankima meestele representatsioonmänge välismaal. Kui ei kasutata selleks K. Lasna ja H. Puki parima vormi aastaid, siis ma ei tea, millal üldse „eksponteerida“ Eesti valgepalli Euroopasse. Kodumaal pole nim. mängijail võrdvõimelisi partnereid ja paremate puudumisel võivad K. Lasn ja H. Pukk asuda vähjakäigule. Igal juhul on neilt aga võetud võimalus arenada oma võimete tipule. K. Lasn on parem Soome, Läti ja Leedu parimatest, Poolas võiks ta edetabelis platseeruda kolmandana, Skandinaavias veel paremal kohal. H. Pukk on K. Lasnale lähedaste võimetega mängija, kui aga mees saavutab oma parima vormi, mis sel aastal veel puudulik, siis ka paarismängus võivad K. Lasn — H. Pukk serveerida häid partiiid.

Eesti tennis Euroopasse! — see olgu tenniseliidu ja -ringkondade ühiseks loosungiks.

Eesti naissportlasi Soomes

ÜENÜ naiste võistlusretkel Soome võistlused Helsingin Naisurheilijate ja Turun Rientoga olid nii eestlastele kui ka soomlastele esimesteks rahvusvahelisteks nais-kergejõustikus nende kahe vahel. Soomlased korraldasid need selleks, et anda hoogu oma noorele naiskergejõustikule, mida Soomes harrastatakse alles teine aasta. Seni on naised peamiselt mänginud ainult tennist ja pesapalli. Koos klubivõistlusega HNU-ÜENÜTO peeti Helsingis 3. aug. esimesed suured võistlused ainult naistele. Neist võitsid osa soome parimad. Sisult kujunesid nad õieti Soome esivõistlusteks, mida seal ametlikult veel ei peeta.

Soome naiste kohta peab ütleva, et nad on võistlejad, sportlased, kuna meie naised teevad kergejõustikuga tegemist nagu ainult muuseas. Õnneks hakkab see viimane meie noorema põlve juures kaduma. Silmapaistev on, et meie naised ei tee end enne võistlusi soojaks, mis on hädavajalik ja õieti esimene nõue tagajärje saavutamiseks.

Turun Riento juures tegutsevad naised eriosakonnana, millesse kuulub 100 naist, kes tegelevad mitmel spordialal. Jubiks on neil väga sümpaatne pr. Marija Nuotio. Soome naiste võimlemisliidu (SNLL) poolt on naiste võistlussport „vande“ all. HNU kuulub teise liitu — Soome võimlemise ja spordiliitu (SVUL-i).

Üksikuist võistlejast oli silmapaistvaim Helsingi võistluste üldvõitja Irja Lipasti, kes esitas modern-rahvakooliõpetaja tüüpi. Olles võistlusväljal esimene, on ta sellisena läbi löönud ka seltskonnas, nagu meil oli juba seda näha Turus pärast võistlusi korraldatud koosviibimisel. Põhja-Soomest Oulust oli kohal Raili Halttu, kes peale spordistari oli ka võistluse kauneim naine. Mainimata ei saa veel jätta „Nöpö“ Hartikkat ja turulast Lemmiti Perkod. Esimene neist on Helsingi

Erna Sepp

Eesti naissportlaste sõidult Helsingi. Vasakult G. Neudorf (esindaja), V. Vaal (treener), Olli Parts, Glafira Jegorov, Helene Seisler, Ella Rauga, Olli Ar. Ilse Uus.

innukaim naissportlane, teine lootustandvaim tuleviku-suurus. Turulased omasid väga hea jooksu-materjali, mida tõendasid nende võidud teatejooksus Eesti kolmekordse meistri ÜENÜTO naiskonna üle. ÜENÜ naistest oli retke kandvamaks sportlaseks Olli Parts, kes igal pool oma mitmekülgusega spordi alal ja tagasihoidlikkusega võitis hõimuveldede südameid. Olli Partsu võrreldi Matti Järvisega! Eriti suurt poolehoidu avaldas talle publik Turus pärast seda, kui Olli oli tulnud üldvõitjaks Irja Lipasti ees. Teistest eestlannadest olgu nimetatud veel Olli Arras ehk „Pikk Olli“, kes kogu matkal oli alatiselt lõbusas meeleolus ja oma huumoriga hoidis ka teiste meeleolu. Sõbralikuks saatjaks ja hooldajaks eestlastele oli Soomes elutsev Eesti tuntumaid rattasõitjaid, prl. Erna Sepp. Erna Sepa taolisi nais-sporti entusiaste vajame hädaliselt.

Lõppeks tuleb veel nimetada Soome treenerit Arvo Oso last, kes otse isalikult hoolitses tütarlaste eest ja andis tulusaid näpunäiteid edaspidiseks treeninguks.

Soome naisspordi kohta võib öelda, et selle suund on õige, ja jääb ainult soovida, et ka meie naissport areneks samas suunas. Soome naised võistlevad tõsiselt ja mitte nagu meil. Meil tullakse esivõistlustele nagu muuseas ja hoobeldakse seejuures, et ei ole harjutatud, nagu tekiks sellest hea resultaadi puhul suurem hülgus.

Helsingi võistlused naised korraldasid peaaegu täiesti omal jõul. Ainult peakohtunikuks oli Soome liidu esimees Urho Kekkonen ja starteriks treener Kariko. Korraldus ei olnud küll päris ladus, kuid tähtis on Soome naiste isetegevus.

Nagu näitab juba nimi, on HNU naiste selts. Temasse kuulub 80 kergejõustiklast. Esinaiseks on cand. med. Kaisa Turpeinen ja sekretäriks Greta Björkell. Suurem osa liikmeid kuulub pealeselle veel Helsingi pesapalli seltsidesse. Meil oli võimalus näha nelja Soome parimat pesapalli naiskonda võistlemas ja võrreldes nende mängu Eestis nähtud meeste omaga peab ütleva, et Soome naiste mäng oli sulavam ja rohkem läbi mõeldud.

Viktor Vahtel.

Jalgrattasport on surnud punktil

Selle kirjutuse autor Ferdinand RABA kuulus jalgrattasõidus tegevsporlaste ridadesse 1919.—1928. a., millal peale tema startisid veel säärased nimed, nagu vennad Märkad, J. Golding, Kangro, Leppik, J. Kõlkar, V. Ivanov, N. Tschutschelov, J. Kokk j. t. Peale jalgrattasõidu on F. Raba tegeleenud ka ituisutamisega (juuli 1920. a. Eesti meistriks B klassis) ja kergejõustikus keskmaajooksjana. Jalgrattaspordis harrastas ta pikamaasõitu ja tuli mitmel puhul võitjate sekka. Esivõistlusi sel ajal ei peetud. Oma tegevsporlimise ajal on F. R. võistlustel ja treeningul kokku läbi sõinud umbes 9000 km. Priegu 33-aastasena on ta tegevsporlimisest loobunud, kuid seda innukamalt tegutseb kohtunikuna ja nõuandjana jalgrattasõidu alal.

Kõrvutades Eesti jalgrattaspori taset näiteks kergejõustiku omaga, võib öelda, et esimene on tugevasti maha jäänud. Ta on rida aastaid püsinud peagu ühel kõrgusel, näitamata erilist tendentsi tõusu poole. Tehniliste tulemuste järgi otsustades on küll tõusu, kuid seda tõusu ei saa panna niivõrd sportlaste eneste, kui just tehniliste tingimuste paranemise arvele. Näiteks, kus aastat kümme tagasi tuli võistelda rasketel (kuni 36 n) ratastel, kusjuures viimased alati ei olnud võidusõidurattad, siis nüüd on kõigil kerged, elastsed võidusõidurattad. Edasi: paranenud on maanteed. Kui vanasti juba omaette oskust nõudis tasakaalu säilitamine meie viletsatel maanteedel, siis nüüd on leida juba asfalteeritud või teisiti hästisillutatud teid. See kõik ei ole jätnud ega jäta mõju avaldamast tehniliste tulemuste paranemisele. Samal ajal ei ole need siiski suhteliselt palju edenenud. Näiteks minu kaasaegse A. Märka rekord 1 km-is oli 1.28,9, nüüd ta on E. Treimani käes 1.23,0, 25 km-is oli J. Goldingi rekord 46.57,0, edasi parandas A. Tauts selle 46.37,3-le ja see on 1927. a. püsinud tänavuseni. Kui 1—25 km siiski on veel märgata edu, siis pikemates distantsides pole seda üldse. 1925. aastast püsib J. Goldingi rekord 50 km-is 1:32.39,3. Tunduvamalt on paranenud üksnes trekisõidu rekordid. Kuid just l. a. hooajal, millal valmis ESS-i velodroom Tallinnas. 11-nest treki-rekordist kuulub seitse nende hulka, mis püstitatud 1932. a. Tallinna velodroomil. „Vanade“ omadest on veelgi säilinud 3 km — V. Leppikov 4.26,9 ja 50 km — A. Talbak 1.28.18,5, mõlemad 1926. a. Toodud arvud on kurvaks tunnistuseks sellele, et jalgrattasport pole edenenud küllaldase kiirusega.

Moodsaks on saanud see paradoksaalne väide, et staadionid, liidud, bürood suretavad spordi loomulikku arenemist. Umbes sarnaselt võib öelda ka jalgrattaspori kohta. Organiseerimistöödest on tegevsporlaste nüüd jäänud tublisti eemale ja seetõttu nende otsene kaasaelamine oma lemmikalale on vähenenud. Kui näiteks 1920.—1928. a. ümber meie ise rühkisime korraldada võistlusi, muretseda auhindu jne., alles lõpul teatades seltsile, et vajame ta nime selle ja selle võistluse korraldamiseks, siis nüüd minnakse velodroomile kui külaline õhtusöögile. Seejuures neid „õhtusööke“ serveeritakse harva: meie seltsid ei saa kiidelda erilise agarusega jalgrattaspori aluste soetamisel. Ja tegevsoitjad? Välja arvatud A. Zelökovsky, kes teeb hindamisväärsed organiseerimistööd, on teised passiivsed. Tuleb nõuda: enam isealgatust, enam rühki, küll siis tulevad ka kuldsemad ajad. Kui aga ka tegevsporlastelt ei tule paremat, siis, minu arvates, võib väldata kümneid aastaid enne kui jalgratta-

spordi tase oleks kõrvutatav järjest kõrgemale tõusva kergejõustiku tasemega.

1932. a. hooaeg koos Tallinna velodroomi valmimisega töötas rõõmustavat pööret jalgrattaspori elus. Sel hooajal korraldati peagu iga nädal võistlusi, tagajärjed paranesid, endiseid rekorde ületavad tulemused rapnesid kümnete kaupa, loodi suhteid soomlastega, lätlastega jne. Järsk külmenemine tuli aga käesoleval hooajal. Viimane on lõpupeoleel, kuid võistlusi on peetud väga vähe. Elustav tuhin on joosnud liivasse. Tuleb otsustavalt haarata kinni härja sarvist. Tuleb korraldada võistlusi rohkemal määral, ja mitte ainult velodroomil, vaid ka maanteel ja mujal. Velodroom pole suutnud kõita publikut. Jalgpall ja kergejõustik on olnud eemalelukkamatuteks konkurentideks. On tarvis rohkem propageerida jalgrattasporti, korraldades tänavasõite, linnavõistlusi jne. Kui ei tule politseilt taktusi, siis näiteks võiks korraldada kas või „tour de Tallinn“. Pühapäeva ennelõunal, millal sõidukite liiklemine vaiksem, saaks vist küll luba tänavasõitudeks. Viimased aitaksid tõsta publiku huvi jalgrattaspori vastu. Samuti tuleks elustada linnadevahelisi sõite, nagu omal ajal seda olid Rakvere-Tallinna vahel, linnavõistlusi Tartu-Tallinn velodroomil jne. Lühidalt, tuleb leida teid, kuidas viia jalgrattaspori alal võistlemine laiemasse massidesse, sinna kus jalgratas ise juba on hulk aastaid.

Eesti peab järele jõudma naabritele. Oleme pidanud kaks maavõistlust, ühe Soomega ja teise Lätiga, ning mõlemad kaotanud. Tulemus Soomega 47:55 suutis veel rahuldada, kuid maksimaalne kaotus — 32:76 — Lätile paneb mõtlema. L. a. vabandati suurt kaotust Lätile ületreeninguga, tänavu tuleb vist vabandada puuduliku treeninguga. Tänavu on eestlased vähe võistelnud ja sama vähe treeninud. Kui meestel pole olnud rohkem võimalusi treeninguks, siis parem loobuda eelseisvast maavõistlusest, kui ettevalmistamatult minna Riiga kaotama. Jalgrattasõitjad peavad treenima alati. Soome sõitjad teevad iga nädal 100 km matka ja lisaks kiiruse omandamiseks veel lühisõite vahespurtidega. Meie sõitjate enamik on aga ses suhtes „tagasihoidlik“. See põhjustas ka kaotuse l. a., sest meie meestel puudus kiirus. Lätlased spurtisid vabalt ja sõitsid ringe sisse sarnaselt, nagu oleks nende vastasteks algajad jalgrattasõidu alal. Sellepärast rohkem treeningut ja otstarbekohast treeningut. Jalgrattasõidus pole ületreeningut nii kergesti karta kui teistel aladel. Meie kogenenumad sõitjad A. Zelökovsky, H. Peterson, A. Treiman, V. Vendelin ja A. Tauts peavad hoolitsema jalgrattaspori taseme tõusu eest ja viima Eesti jalgrattaspori alal võidule Läti üle.

Eesti kergejõustik teel Euroopa ekstraklassi

Eesti tänavune kergejõustiku-hooaeg on juba kujunenud tusedaimaks kõigi aegade kohta. Seda kõige silmapaistvamalt tehnilistelt tulemustelt. Sääraseid häid tagajärgi ühel hooajal pole varem veel kunagi nähtud. Nii odaviskes 4 meest üle 60 m, kettaheites 4 meest üle 43 m, kuulitõukes 5 meest üle 14.10 jne. Veel kohutavamad, niiõelda, on aga tippsaavutused: kõrgus 1.90, kaugus 7.40,5, oda 67.48, kuul 15.92, ketas 47.10 jne. Heited ja hüpped on juba jõudnud Euroopa kõige kõrgemasse ekstraklassi. Maha on jäänud suu- rest tõusust ainult jooksud. Viimane asjaolu ongi suu- reks kurbloomuseks, mis takistab Eesti kergejõustikku tunnustamast täiseuroopalikuks. Jääb loota, et vast järgmised aastad loovad paremust ka siin, kuna selleks vastavat noort võrsuvat jooksja-materjali meil on. Praegusel momendil võime Eestit pidada paremuselt umbes kümnendaks spordirahvuseks Euroopas. Sellist positsiooni pole meie kergejõustikul kunagi varem olnud.

Et meie kergejõustiklaste üldsisu töötab veel rohkem, seda tõendab tehniliste tulemuste läbilõige. Tipp- meeste järgmised on võrdvõimelised ja aitavad tublisti tõsta üldnivood. Kümne parima keskmine tagajärg on tõusnud iga kuuga ja praegusel momendil on ta ületanud 1932. a. läbilõike täiel määral. Real aladel koguni

kõigi eelmiste aastate läbilõike. 10 parima keskmine tagajärg oli 17. aug. täpselt järgmine (klambrites on võrdluseks toodud eelmise kuu keskmine): 100 m — 11,39 (11,48), 200 m — 24,07 (24,8), 400 m — 53,05 (53,93), 800 m — 2.04.09 (2.04,3), 1500 m — 4.14,05 (4.15,6), 5000 m — 16.12,51 (16.18,9), 110 m tõkkeid — 16,79 (16,84), kõrgus — 1.79 (1.78,6), kaugus — 6.89,35 (6.71,5), kolmik — 13.32,55 (13.29), teivas — 3.39 (3.34), kuul — 13.99 (13.93,5), ketas — 42.86,8 (42.56), oda — 58.83 (57.09) ja raskus (12,5 kg) — 15.10. Eelmise kuu tagajärgedest on 75-st viiest parimast purustatud 26. Eelmiste aastatega võrreldes on eriti tunduvalt paranenud 10 parima keskmine tagajärg kettaheites, odaviskes, kuulitõukes, kaugus- ja kõrgushüppes.

Heitjate ja hüppajate tublid võimed dikteerivad nõude, et neid mehi tuleks võimalikult rohkem saata välismaale võistlema. Seda kahel motiivil: eeskätt — anda meeste suuremaid võistlus kogemusi, ja — teiseks — tõendada, et Eesti kergejõustiku tase on praegu sää- rane, millega välismaalastel tuleb arvestada tõsiselt. Tõenäoliselt saadetakse juba järgmisel kuul rida mehi Soome võistlema, pealegi veel sellepärast, et ära jäi oodatud Eesti-Poola-Läti kolmikmaavõistlus.

	I	II	III	IV	V
100 m . .	11,2 R. Tomson, Kalev.	11,3 A. Hirsch, Kalev.	11,3 R. Vendrich, ESS.	11,4 F. Krassikov, Kr. NMKÜ.	11,4 H. Kadak, ÜENÜTO.
200 m . .	22,9 R. Tomson, Kalev.	23,4 V. Rattus, Tartu Kalev.	24,0 R. Vendrich, ESS.	24,0 V. Bolschak, Võitleja.	24,0 E. Hindrekus, Koeru SS.
400 m . .	51,2 V. Rattus, Tartu Kalev.	52,2 A. Pau, Sakala NS.	52,8 A. Jürlau, Kalev.	52,8 F. Ütt, ASK.	53,0 A. Paluvere, Kalev.
800 m . .	1.58.6 A. Jürlau, Kalev.	2.01,4 O. Pärn, Kalev.	2.02,1 L. Kivisto, Tartu ÜENÜ.	2.02,5 A. Klemmer, ÜENÜTO.	2.03,0 V. Püss, Tall. PS.
1500 m . .	4.10,0 E. Prööm, Kalev.	4.11,8 A. Klemmer, ÜENÜTO.	4.13,2 A. Jürlau, Kalev.	4.13,7 O. Saar, ÜENÜTO.	4.14,8 A. Kaalep, Kalev.
5000 m . .	15.3.6 E. Prööm, Kalev.	15.50,6 A. Peterman, Vaprus.	15.54,0 R. Sams, Harju malev.	16.01,0 A. Kaalep, Kalev.	16.08,0 M. Prost, Tartu Kalev.
10.000 m . .	34.14,8 R. Sams, Harju malev.	34.16,2 A. Kaalep, Kalev.	34.18,0 M. Tumanov, Kalev.	34.21,4 L. Öun, Nõmme Kalju.	35.09,8 V. Treinberg, Võitleja.
110 m . .	16,1 A. Paluvere Kalev.	16,2 J. Tomson, Kalev.	16,7 G. Beckman, Pärnu SS.	16,8 E. Labent, Tartu ÜENÜ.	16,8 R. Keres, ASK.
Kõrgus . .	1.90 A. Kuuse, ÜENÜTO.	1.85 G. Schmidt, ESS.	1.83 E. Knuut, ÜENÜTO.	1.80 G. Sule, ASK.	1.76 H. Roosson, Sakala NS.
Kaugus . .	7.40,5 N. Küttis, Võitleja.	7.08 E. Rahn, Kalev.	6.90 R. Tomson, Kalev.	6.85 I. Marks, Tartu ÜENÜ.	6.83 A. Kongas, Pärnu SK.
Kolmik . .	14.17 N. Küttis, Võitleja.	13.84 E. Rahn, Kalev.	13.43 I. Marks, Tartu ÜENÜ.	13.31 H. Roosson, Sakala NS.	13.21,5 I. Jürgenson, Tartu Kalev.
Teivas . .	3.60 J. Erna, Kalev.	3.60 E. Ärman, Tartu Kalev.	3.45 H. Michelson, Tartu Kalev.	3.40 O. Lepikson, Kalev.	3.40 A. Niggol, Tartu Kalev.
Kuul . . .	15.92 A. Viiding, Tall. PS.	14.80 J. Suuk, Tall. PS.	14.19 P. Määrits, Valga ÜENÜ.	14.18 N. Feldman, ASK.	14.15 O. Erikson, ASK.
Ketas . . .	47.10 A. Viiding, Tall. PS.	45.76 O. Erikson, ASK.	45.50 N. Feldman, ASK.	43.93 K. Kask, Käru ÜENÜ.	42.42 E. Lilienthal, Narva PS.
Oda . . .	67.48 G. Sule, ASK.	62.75 A. Niggol, Tartu Kalev.	60.78 J. Meimer, Pärnu SK.	60.05 J. Laurson, Tartu Kalev.	57.30 H. Reitsak, Võitleja.
Raskus (12,5 kg).	17.05 A. Teearu, Tall. PS.	16.50 R. Bluman, Tartu ÜENÜ.	15.75 A. Blumberg, Tartu Kalev.	15.58,5 J. Neuman, Tall. PS.	15.51 M. Liinat, Kalev.

Kahe mehe muljeid Rootsist

Kohe pärast Eesti-Läti õnnetut kergejõustiku-maavõistlust seadsime oma sakid ja istusime koos lätlastega aurik „Kalevipojale“, et tossutada Stokholmi. Ilm ülesõiduks oli halb, laev löikas pööritavaid kaari ja merehaigus ei olnud kaugel. Lätlastest sõitis ainult Dimza rootslaste kutsel, teised sõitsid Läti kulul ja sellepärast dekireisijatena. Kogunesid siis tropis laeva korstna ümber, asutasid sinna läti koloonia ja külmetasid nii hommikuni. Meie olime seekord kabiinireisijad ja püüdsime endid laevaninas nii hästi sisse seada kui saime. Ega hea olnud kuskil.

Võistluste korraldajaks Stokholmis oli Hellas. Korraldajatelt oli sportlaste ühiseks baasiks määratud Central-hotell. See oli tõeline Baabel: norralased, hollandlased, eestlased, lätlased, poolakad, ungarlased, tšehhid, rootslased ja ameeriklased, kõik läbisegamini. Meid huvitasid kõige enam ameeriklased. Kerge oli neid Euroopa sportlastest eraldada. Elavad, liikuvad, alati heatujulised, ja kõik kehaliselt väga hästi arenenud. Silmapaistvamaks kujuks oli muidugi Metcalfe — neegersprinter. Hotelli saabumisel kohtasime kõige enne teda. Metcalfe tegi parajasti oma jalutus-käiku hotellikodades — jaapani tuhvliites, õlgkübaras ja valges suvirietuses nägi ta välja kui lõbusatujuline pruun suvitaja. Seesuguseid jalutuskäike korraldas Metcalfe pärast ki ja ikka oli tal kaasas ping-pongi labidas, mille külge riputatud pall, mida ta ajaviiteks osavalt peksis. Asjata otsisime hiljem, kui olime tuttavad, ta näost neegri tunnuseid — laia nina, jämedaid huuli ja neegrijuukseid. Ainult pronksikarva ihuvärv reedab, et ta on teisest rassist.

Stokholmis jäi meil aega kaks päeva, et end välja puhata. Selle kahe päevaga sai himu täis Stokholmi linnast, tollest Põhjamaa pärlist, sest sadas kõik see aeg. Et aega mööda saata, löime lätlastega kaarte ja kuulasime, kui Dimza eesti keeles sajatas nagu sohver. Niipalju ta eesti keelt tunneb.

Võistluspäevadega pööras ilmataat teise lehekülje ja tuju tõusis. Võistluseelne ärevus pugus aegamööda kehasse, oli see ju suurim kõigist võistlustest, millest siiani oli osa võtnud.

Võistlused, mis saranesid väikesele olümpiale, olid ligi 14.000 pealtvaatajat kokku tõmmanud. Marsisime areenile ja tundisime end kui sipelgapesas. Eriti äärmuslik oli võistlejate esitlemine. Igaühel tuli üksikult astuda erilisele poodiumile, selle juures teatati rahvale su nimi ja tagajärjed, samal ajal klõpsusid fotoaparaadid ja rahva aplausi all võis sportlane astuda tagasi oma meeskonna ritta.

Hulkade tõmbejõuks olid esijoonel Ameerika meistrid. Metcalfe, Fuqua ja Cunningham, edasi Spitz, Laborde, Morris ja Anderson, nad kõik näitasid oma

võimeid kõige heledamas valguses. Rahva lemmikuks sai aga Metcalfe. Kui 100 yardis võistlejad kogunesid lähtepaigale, löikas silma Metcalfe'i läikiv ideaalselt arenenud keha. Ootuseärevuse tõttu varastasid jooksjad stardis kahel korral. Kes aga rahulikult jooksuaukudesse istuma jäi, oli Metcalfe. Ta ei rutta stardiga. Selletõttu ta jäi Stokholmis eurooplastest 100 yardi jooksus alul tublisti maha. Veel 60 yardi juures oli Berger ees. Siis aga muutus neegri jooks uskumata kiireks ja Berger hävis.

Metcalfe'i jooks ei ole stiililt kuidagi silmatorkav. Ta jooksul on ainult üks erinevus — kiirus! Kiirus on tal seesugune, et tahtmata hakkad kartma, et mees nahast välja jookseb. Et anda sellele kiirusele võrdluspilti, lubatagu tuua järgmine näide: Euroopa kombineeritud meeskond jooksis teatejooksus Ameerika meeskonna vastu. Esimeses vahetuses jooksid Berger ja ameeriklane Morris. Berger lõi Morrise ligi nelja meetriga ja andis teatepulga lätlasele Kivitsile, kes võrreldes eesti jooksjatega on ülivõimas. Ehkki Kivits startis 4 m-lise edumaaga, lõi Metcalfe teda 200 m peal ligi 8 meetriga.

Ameeriklased on Euroopa sportlastega võrreldes väga seltsimehelikud. Nad on valmis andma kaasvõistlejale igasuguseid näpunäiteid ja nendega on hõlpus soetada sõprust. Viiding, kellele ameeriklastest Laborde eriti meeldis, muutus peagu ameeriklaseks. Käis nendega kinos, pildistas neid ja järgmisel päeval helistasid meile ameeriklased ja kutsusid treeningule. Silma torkab see, et ameeriklased masseerimise asemel oma keha võivad. Nii läikis Metcalfe enne jooksu kui viksitud saabas.

Eesti oli võistlustel esindatud meie kahega — s. o. Sule ja Viiding. Rootsi lehed ei jätnud eestlasi alla kriipsutamata. Sulet nimetati konkurentsita võistlejaks väljal ja Viidingut stiilselt parimaks kuulitõukajaks.

Kuulitõukes olid Viidingul esmakordselt vastas suured Heljasz, Douda ja teised. Enne võistlust Viiding teeb rea heiteid, mis ulatavad üle 15. Aegamööda aga hakkab võistluseärevus Viidingulegi külge. Viiding närveerib. Aga see ei ole ime. Kõrval närib poolakas Heljasz rohukört, Douda punetab näost ja närveerib ilmselt ja Dimza kaebab, et jõudu sugugi ei ole. Algab võistlus. Kahe esimese tõukega veab Viiding, siis lähivad teised ette. Kuni viimaste heideteni püsis järgmine tulemuste järjekord: Heljasz 15.02, Douda 14.98, Dimza 14.95 ja Viiding 14.93. See oli tõeline jaht sentimeetrite järele, mille Heljasz võitis. Pärast võistlust pärisin Viidingult, kuidas ta end tunneb, rääkis, et ta tunneb nüüd, mis närveerimine tähendab. Kaotus muutis Viidingu mõruks ja kettahei-

tele läheb mees, et kaotust kuidagi tasuda. Väljavaated selleks ei olnud kuigi hiilgavad. Ligi paarkümmend vilunud kettaheitjat võttis võistlusest osa, nende hulgas olümpiavõitja Anderson, Laborde, Rootsi meister Andersson, Euroopa 50 m mees Remesz ja Dimza. Vastu ootusi tuli aga Viiding neljandale kohale, lüües Remeszi ja Dimza. Kettaheite võitjaks tuli Laborde, kes heitjatest näis olevat kõige stabiilsem. Ameeriklased erinevad Euroopa heitjatest tunduvalt. Hoovõtule asuvad jänkid jalad peagu koos. Hoovõtu sammudest on teine märgatavalt pikk. See lubab rakendada heitesse tugevat jalgade tööd. Kettaheitelt tulles ütles Viiding: „Tean nüüd, missugune peab olema õige heide. Laborde näitas mulle mõndki uut. Jään temaga kirjavahetusse, ta lubas saata mulle pilte õige stiili kohta. Hakkan seda õppima, panen kuulitõuke nurka ja valin oma erialaks ketta. Mulle on ennustatud kuulitõukajana suurt tulevikku. Võistlus Stokholmis aga näitas mulle, missugune peab olema kuulitõukaja ja missugune kettaheitja.“

Järgmisel päeval võttis Anderson kettas revanschi ja tuli võitjaks. Viidingu tagajärg oli seekord ta parim ja jälle tuli mees neljandaks. Esimeste Viidinguheidete järele hüüti tagajärjeks 47 m. Arvasime, et tuleb uus Eesti rekord, sest harjutusel oli Viiding ringist heitnud ka juba 47½. Selgus aga, et tulemus oli 46.51.

Võitja Anderson on Ameerika ülikooli dotsent. Võiduheidete ulatus tublisti üle ta tavaliste sarjaheidete. See ongi tema iseärasus. Heidete keskmise taseme poolest on ta Laborde'ist nõrgem.

Teistest võistlusaladest jäi meele Spitzzi kõrgushüpe 197. Spitzzi äratõuge ei ole väga võimas, hea tehnikka on ta tugevamaks küljeks, selle tõttu ei ole ta hüppel ka erilist efekti.

Pärast võistlust oli bankett Atlantic-hotellis. Nägime seal, et Metcalfe niisama suurepäraselt tantsib kui jooksebki. Sealt läks meie tee ameeriklaste omast lahku, nemad sõitsid oma treeneri kodukülla, meie koos lätlastega võistlema Smedjebackeni ja Fagerstasse.

Fagersta asetseb sisemaal, Stokholmist sinna sõidab rong kolm tundi. Rootsi külasiid võib võrrelda meie suvekuurortidega. Suurepärased sõiduteed ja hotellid seal võivad võistelda meie Tallinna omadega. Välisvõistlejate tulek meelitas rahvast paarikümne km kauguselt kokku. Fagersta spordiväljaga võis rahule jääda, ainult heitekohad olid räbalavõitu. Selle tõttu Viiding, kes oli küll vormis, ei saanud oma võimeid välja panna. Noorel heitjal on võimatu head tulemust saada halvalt heitekohalt. Seda näitas kõige selgemalt Viidingu võistlus Narva-Jõesuus, kus mees oleks jäänud 33 m-le, kui viimane heide ei oleks lennanud üle 40.

Sulel, vaatamata sellele, et pidi heitma pooleldi koksirajalt ja pooleldi murult, tulid ilusad odakaared ja ilus tagajärg, mis ühtlasi tänavu ta parimaks tulemuseks, — 67.48 m. Jurgis, kes jäi maha enam kui 5 m, mattis lootuse Sule üle võitu saada. Dimzal selle vastu vedas, ta lõi rootslase Anderssoni ja Viidingu.

✱

Pildil Ameerika üliõpilane John C. Lyman, kes resultaadiga 16.09 m püstitas uue kuulitõukemaailmarekordi. Senine rekord oli tšehhi Douda pärralt 16.05-ga. Sextoni saavutus 16.16 m ei leidnud tunnustamist rekordina.

✱

dingu. Sellest lätlane sai jumaliku tuju, mis niipea ei lakanud.

Kohe pärast võistluse lõppu kolisime rongile ja sõitsime edasi Smedjebackeni. Tund raudteesõitu, siis tulime maha ja jälle võistlema. Olime otsekui kari röömsaid rändtsirkuse artiste. Lätlased muidugi olid Dimza pärast kõige röömsamad. Aga see rөөm muutus varsti kurbuseks. Sest Andersson oli võistlusplatsil ees. Mees oli kihutanud mootorrattaga läbi pori Smedjebackeni, et kaotust tasuda. Ja tasuski. Esimeseks tuli Andersson, teiseks Viiding ja alles kolmandaks Dimza. See oli lätlastele üldse mõrumaks päevaks. Nende Kivits võeti külapoiste poolt 60 m jooksus „vahele“ ja jäi teiseks. Pärast võistlust mees vandus, et rootslased varastanud eardis kui kaarnad. Teised olnud oma kolm meetrit ees, kui tema startid välja saanud. Tuli odavise. Vihm oli maapinna teinud kobedaks, äraheitekoht, mis kangesti kapsamaad meele tuletas, oli mudane ja libe. Lätlased kogunesid Jurgise ümber, teda julgustama, ja lootsid, et ta ehk siin meie Sulet lööb. Esimesed visked olid võimatu halvad. Jurgis tuli Sule juure ja küsis: „Kas täna teete 70 m?“ Sule ei vastanud midagi, aga omaette oli mõtelnud: „Oota ainult, vennike, küll me paneme su teisiti laulma.“ Ja panigi. Järgmise heitega sai Sule tagajärje 65,47 ja Jurgis võttis vastu kaotuse 6 meetriga.

Järgmisel hommikul olime tagasi Stokholmis ja lõunaks asusime laevale, mis meid viis Soome. Muljed sellest reisist jäid kõige paremad. Kui võistlusreis pakkus ta palju, niihästi võistluskojemuste kui ka stiilarendamise poolest. Kui lõbureis ei jätnud ta ka midagi soovida. Tänu Eesti saatkonnale, tutvusime Stokholmiga ja tundsime end seal kui kodus.

MIS ON LIBERTAS

Kõva pähkel, millel viigimatschide rekord. — Tüübiline defensiivmeeskond. — Eksperimente 21 forvardiga. — Kas Tallinna pallipublikut saab veel „kohutada“?

Austria jalgpalliprofessionaalide meeskond Viini Libertas kaotas staadionil Sport-TJK'i koondusele (s. t. rahvusmeeskonnale) 2:4 ja mängis Spordiga viigi 3:3. Seda teatakse hästi ja see ei ole miski uudis. Kuid see, mida meil küllaldaselt ei teata, on see, mis see Libertase meeskond õieti tähendab?

Informatsiooni välismaa sündmustest on meil ajalehtedes võrdlemisi õige värsket ja võrdlemisi ka täielist. Kuid siiski Libertas sellesse informatsiooni enne oma Baltimere ääre saabumist ei olnud jõudnud tungida.

Meie spordiinformatsioon on mõneski suhtes mõistetavalt lünklik ja ei saa paremalgi tahtmisel olla kõikehaarav, mis tingitud osaliselt oludest ja suurel määral sellest, et suuremad ja huvitavamad spordi-päeva-sündmused loomulikult viisil tungivad teistele ruumi alal ette.

Kuigi Libertas on läinud, ilma ühtki võitu Tallinnast kaasa viimata läinud, ja ta siia väga tõenäoliselt arvatuna niipea ka tagasi ei tule, siiski peaks pallipublikule omast kohast küllaltki huvitav olema lähemalt teada saada, mis sisuga see meeskond oli, et siis selle põhjal vähemalt tagant järele omandada mõõdupuu Libertase esinemiste hindamiseks ka ta Viini positsioonile vastavalt.

See on õpetlikult tarviline ka põhjusel, et meil pallipublikus õige sagedasti ei osata omandada ülevaatlikkust ja ühes sellega ei osata sündmuste kohta asuda õigetele vaatekohtadele ning vastavalt sellele teha järeldusi. Vahest, näiteks, leiavad võrdlemisi asjatundlikkudeski ringides pinda kentsakad jutud, et küll seal või seal (enamikus kaugel välismaal) olevat aga vägevalt mängitud, hoopis teisiti, kui seda Tallinnas parimatelgi matschidel nähtud. Ja seda „vägevast, hoopis teisiti mängimist“ siis kõneleja ise muidugi oli pealt näinud.

Säärastel juttudel ei saa olla asjatundlikku ja paikapidavat alust, sest Tallinnas, võib kõhklematult öelda, on kümnekonna aasta kestes kogusummas mitmelgi heal korral nähtud aktsioonis Euroopa kõrge klassi meeskondasid, eriti klubi-meeskondasid ühes nende kõige paremate mängijatega. Austria mitte ex-void aktiivinternatsionaale on Tallinnas nähtud mängimas mitte vähem kui üle kümne ja seejuures nende heas vormis olekul ning täiskoormatusega matschidel. Austria „Wunderteami“ mehi on Tallinnas nähtud nelja-viit, nende seas isegi kuulsamaid — tf. Sindelar

(mängis Austria meeskonnas) ja vv. Hiden (mängis WAC meeskonnas).

Peaks küll lausa ütleva: Tallinna pallirahvas on saanud küllalt häid mängusid ja mängijaid näha selleks, et neid vist mitte miskiga enam ei peaks saama sel alal „kohutada“. Ja kui kõigest Tallinnas nähtust mälus parima kokku noppida ja klappida, siis peaks selle põhjal olema käes ettekujutus maailma ekstraklassi jalgpallist. Võistluse enese haaravus on „elutselestelegi pealtvaatajaile“ selleks „vanaks uueks“, mis ikka tõmbab, kuid täiesti uueks saavad olla nende kogenenutele ainult nüansid.

Kui lõppeks tagasi minna praeguse kirjutuse alguse, s. o. Libertase juure, siis hea ja asjaliku Viini informatsiooni põhjal on eelkõige öelda, et Libertas pääsis langusest napilt.

1932. a., s. o. aasta tagasi, Libertas tuli Viini 2. profiklassi võitjaks ja tõusis sellena 1. profiklassi, milles Viinis on 12 meeskonda. Sellest tõusust peagu pidi kujunema ainult üheaastane võõrusetendus selles Viini klubide privilegeeritud korporatsioonis. Alles esivõistluste viimastel päevadel tänavu kevadel langes otsus mitte Libertase, vaid Brigittenauer A. C. kahjuks. Libertas jäi esivõistluste eelviimasena ülemkotta, kuna BAC viimasena langes alamkotta, teise klassi.

L. algas oma esivõistluste-kampaaniat paljulubavalt. Kahe kuulsa meeskonna, Rapidid ja WAC, vastu võisteldes oma esimestel esivõistluste-matschidel jäi L. võitmatuks. Tagajärjed Rapidiga 0:0. WAC üle võit 1:0.

Edasi kaotati mõnigi mäng, kuid peagu igale meeskonnale tähendas kohtamine L-ga kõvat pähklit. Libertast ei ole kaugeltki nii sagedasti võidetud, kui mõnd temast eespool asetsevat meeskonda. Isegi Austria! on sama palju kaotusi kui Libertasel. Võita neid Libertase mehi Viini teistel meeskondadel osutus väga raskeks, kuidagi ka L-il endal küllalt jaksu ei olnud, et ise võita. Nii omandas L. esivõistlustel viigimatschide rekordi — kahekümnest matschist mitte vähem kui seitse korda sundis L. vastaseid punktide jaotamisele. Võita suutis L. ainult 5 korda, kaotas 7 viigi kõrval seega 10 matschi. Esivõistluste 5 võitu L-il olid: WAC üle 2 korda — 1:0 ja 3:1, Admira üle 2:1 ja Sportklubi üle 1:0 ning FAC üle 2:1. Kõik kokku on L. tüübiline „defensiiv-meeskond“, nagu see selgub üksikute resultaatidest ja üldskoorist. Vähesed erandid maha arvatud, saavutasid L-i konkurendid ühe- või kahevä-

ravalise võidu ja samuti L. ei saavutanud ühtki suurt võitu. Nii langes eduvärvavaid L-le kaugelt vähem kui teistele meeskondadele, kuid selle eest teisest küljest kõigist meeskondadest ainult Austria meistermeeskonnal Viennal on L-ist vähemal arvul kaotusvärvavaid.

Heites pilgu L-i meeskonna ridadele, ütleb Viini asjatundlik kriitik, on kohe selge, et L. on hästi varustatud kaitsejõududega ja halfidega. Nende liinide mängijad on L-il täieliselt rahuldavast Viini klassist. L-i juhatuse „armsaks hädaks“ oli aga saavutusvõimsa edurivi ülesehitamine. Kogu aasta tehti edurivis katseid. Eksperimenteeriti mitte vähem kui kahtkümmendüht forvardit, mis sellel alal tähendab Austria esivõistlustel jällegi rekordi. Katsealustest ainult vähesed täitsid ootusi. L. sai endale edurivi alles tänavu kevadel, natuke enne sõitu Balti riikidesse. Kui BAC oli langemisel teise klassi, siis võeti sealt üle 3 parimat forvardit — Weilinger, Brousek, Studenik, kes Balti reisiril L-i eest löid enamiku värvavaid.

Libertase meestest vv. Kovarit hinnatakse Viinis rahuldavaks ja koguni eriklassi võimeid näidata suutnud meheks. Mõlemad kaitsejad tublid ja varemalt mänginud mitmes teises Viini meeskonnas. Poolkaitse on L-i tõeline „selgroog“. Vh. Frühwirt on sooritanud hiilgemängu Viini parimas massstaabiski ja Libertases palju paremini kui varemalt Rapidi ja Wackeri halfina. Aatleetliku figuuriga th. Forster, kes Tallinnaski näitas toredat mängu, on Viini parimaid mängijaid sellel kohal.

Märkida on veel, et L. esivõistlustel Austria meister Vienna vastu saavutas väga tähelepanuväärsed resultaadid: napp kaotus 0:1 ja viik 1:1.

Esimese välisreisi sooritas L. kui värske 1. klassi meeskond alles tänavu, see oli kevadpühade ajal Luksemburgi ja Lääne-Saksamaale. L. saavutas sellel reisiril 4 võitu ja mitte ühtki kaotust. Hiljem L. sooritas lühikese reisi Rumeeniasse, kus võitis 3:0 ja kaotas 2:3. Pärast sesooni lõppu Viinis alustas L. oma suurt reisi Balti riikides. Soomes, Eestis, Lätis, Leedus ja Poolas pidas Libertas sellel reisiril 29 päevaga 11 matschi! Nendest võideti 11, kaotati 2 ja mängiti viiki 2. Väravatesuhe L-i heaks 66:27.

Kokku võttes on öelda, et Libertas sõitis Viinist välja täiesti suutlikuna selleks, et olla Austria jalgpalli heaklassiline edustaja. See ei ole esmajärguliselt oluline, et Libertas ainult vaevu pääsis tagasilangemisest teise klassi, sest Viini „jalgpalli-ülemkojas“ punkti vahed, mis meeskondasid üksteisest eraldavad, ei ole suured, ja nagu eelpool oli toodud, esines Libertas koguni Vienna vastu resultaadiga, mis ainult „juuksekarva võrd“ andis võidu Austria meistrile, pealegi, kus teine matsch nende vahel lõppes viigiga.

Et Libertas oma võistlusreisiril enamikus kõikjal peale Tallinna võitis ja ainult Tallinnas tal tuli kaotuse ja viigiga leppida hoolimata oma suure defensiivmeeskonna kuulsusest, siis selles Libertase „ebaõnnestumises“ jääb küll „süü“ meie jalgpallimeestele, kuna Libertase meeskonna kaitse „raudbetoon“ meie mees-tele osutus järeiproovimisel liig pudedaks.

71 väravat

Esivõistluste statistikat

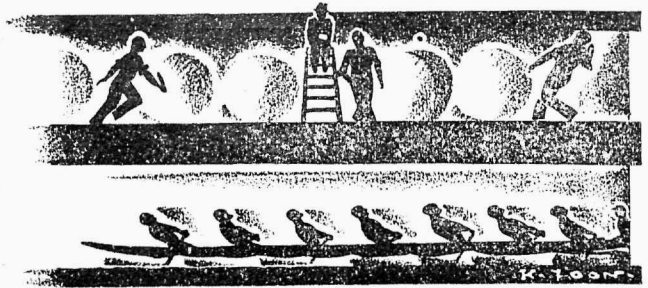
21. aug. algab liiduklassi esivõistluste sügisvoor, mis peab otsustama, kuivõrd jääb püsima kevadel saavutatud järjestus — 1. Estonia, 2. Sport, 3. TJK, 4. Kalev, 5. Puhkekodu, 6. NTHK. Enne otsustava voo-ru algust pole huvitusest tutvuda kevadvooru statistikaga. 15 matschi peeti 2½ kuu vältel: 4. maist — 18. juulini, kusjuures liialt venitati viimase — Kalev-Puhkekodu — matschi ärapidamisega. Väravaid löödi kogusum- mas 71, seega oli tänavuse aasta esipool kümne vä- rava võrra rikkam l. a. vastavast. Suurenes ka vära- vaküttide arv — 27 (25), kusjuures üheks „väravakü- tiks“ oli A. Neuman omaväravaga. Suurimaks värava- kütiks osutus R. Valdov, TJK, 8 väravaga. L. a. oli selleks A. Laasner samuti 8 väravaga. Teisteks vära- vaküttideks olid: 7 väravat — H. Uukkivi; 4 — F. Karm, A. Koovit, H. Räästas, E. Peterson, A. Maurer ja Kallo; 3 — S. Sarishni, R. Kuremaa, A. Laasner ja V. Ader; 2 — E. Tipner, A. Seks, E. Ellman, E. Es- tam ja Miller; 1 — O. Vinkelberg, A. Mõtlik, J. Kaljo, O. Kastanja, R. Silberg, A. Rüütel, Raudleht, E. Jür- gens ja L. Kass. Kallo löi kõik oma neli väravat ühel

matschil (NTHK vastu), millist rekordi pole keegi te- ne korranud. Hat-tricke on veel saavutanud R. Valdov ja A. Maurer.

Esimesel poolajal löödi 71-st väravast 30. Ühelgi matschil ei jäänud poolaja tulemus lõpptulemuseks. Ainult ühel matschil, Estonia-Sport, oli kaotaja võidus esimesel poolajal. Puhkekodu oli omapäraseks mees- konnaks sellega, et oma 4 esivõistluste väravat saavu- tas kõik esimesel matschil (NTHK vastu), teistel jät- tis ta vastaste väravad „neitsikkudeks“. Suuremaks omapäraseks kevadevoorus oli, et kaks ainust voo-ru pe- naltyt oli antud mõlemad kergekäeliselt, mõlemad löi sisse vv. Tipner ja mõlemad mõjusid otsustavalt män- gu tulemusele. L. a. olid kohtunikud penaltyde andmi- sega heldemad. Siis oli neid 9, millest väravad tulid viiel puhul.

Pealtvaatajate arvu ja kassade läbikäigu kohta puu- dub üldpilt. Nimelt pole NTHK ja ka mõni Tallinna selts jõudnud veel tänapäevani esitada liidule kassa-aru- andeid. Tõenäoliselt oli esivõistluste rekordiks Estonia- Spordi matsch nii pealtvaatajate arvu kui ka kassaga.

Meil Mitia

A. Niggol kümnevõistluses A. Klumbergi jälgedes.

Meeldivaks üllatuseks kümnevõistluse esivõistlustel oli, et A. Niggol vaatamata tugeva konkurentsi puudumisele, saavutas 7070.94 punkti. Juba üldistel esivõistlustel, millal A. Niggol viskas üle 61 m oda, võis näha, et mees on vormis. Veel parem oli ta vorm kümnevõistluses ja tagajärjed mitmel üksikalal olid „perekonna“-rekordideks. Kui A. Niggol suudab parandada jooksude aegu, siis pole võimatu, et ta purustab üle 10 aasta püsinud A. Klumbergi rekordi. Praegu jäi sellest puudu 414.67 punkti. Selle vahe võib tasa teha järgmiste tagajärgedega (klambrites A. Niggoli esivõistluste tagajärjed): 100 m — 11,8 (11,8), kaugus — 6,60 (6,42), kuul — 13,50 (12,91), kõrgus — 1,70 (1,65), 400 m — 57,2 (57,2), 110 m — 18,3 (18,3), ketas — 42,00 (40,89), teivas — 3,50 (3,40), oda 61,00 (58,24) ja 1500 m — 5,10,0 (5,26,8). Samade tagajärgede juures ja kui 200 m katta 26,5 ümber, võib A. Niggol purustada ka viievõistluse rekordi. Kui aga lühimaades viia ajad mõned kümnendikud allapoole, on mõlemad rekordid kergemini saavutatavad.

Esivõistluste teine E. Kink akompaneeris A. Niggolile rohkem „seltskonna“ pärast (oli ju esivõistlustel ainult 3 (!) osavõtjat) ja saavutas 5280.845, kusjuures ta 1500 m ei jooksnud. Kolmas mees J. Brunfeldt, Nõmme Kalju, on seni vähetuntud mees. Jõuline, kuid alles väljakujunemata sportlastiit. Tulvikku peaks tal olema. Seekord osutusid ta kirstu-naelaks teisest kohast ilmajaamisel kõrgus- ja teivashüpe. Esimeses ei ületanud ta oma algkõrgust (1,45) ja teises tõi 2,40-ga ainult 167,00 punkti. 100 m jooksis 11,7. Punktide kogusumma 4598,200.

Seni on 9 eestlast kümnevõistluses saavutanud üle 6000 punkti, kaks seejuures üle 7000. Nimestik on järgmine:

7485.610	A. Klumberg	1922
7070.940	A. Niggol	1933
6310.650	J. Meimer	1930
6306.630	G. Sule	1929
6269.080	A. Tamm	1931
6194.200	E. Kink	1928
6184.310	G. Schmidt	1932
6127.040	E. Rähn	1925
6033.515	A. Herm	1931

Kergejõustiku esivõistlused naistele.

Meil korraldatakse kergejõustiku-võistlusi naistele väga vähe. Ainsateks tõsisemateks kujunevad esivõistlused. Väheste võistlemisvõimaluste tõttu lonkab naistel ettevalmistus võistlustele. Nad ei treeni küllaldaselt ja sellel on tagasikiskuv mõju tehnilistele tulemustele. Praegusel ajajärgul, millal naiste-alad järjekindlalt püsivad olümpiamängude kavas, peaksime Eesti naiste kergejõustiku eest rohkem hoolitsema. Võetagu eeskujuna Soomest. Soomlased on seadnud eesmärgiks naiste-kergejõustiku tõsta suhteliselt meeste tasemele ja on juba ainsa aastaga selles sihis saavutanud palju. Tippsaavutustelt on soomlannad veel järel oma hõimu-

õdedest, nii et praegu Eesti võiks võita naiste maa-võistluse, kuid Soome kandepind on laiem. Ette võib öelda, et kui meil jätkatakse senist tagasihoidlikku tegevust naiste arendamise suhtes, siis soomlannad mööduvad vast juba järgmisel aastal meist ka tippsaavutus-tega.

Peetud Eesti esivõistlused olid n. ö. murrangjärguks naiste kergejõustikus. Vanemat generatsiooni on asendamas värskem. Mitmedki „vana“-meistrid pidid kapituleeruma uustulnukatele. Viimastest oli silmapaistvamaks pärnlanna Gertrud Labrik, kahekordne meister — 100 ja 400 m. On eeldusi, et G. Labrikust areneb naine, kes 100 m-is Eesti tippsaavutuse viib lähedale 12 sekundile. Üldiselt vajavad naised palju tehnilist lihvi. Näiteks odaviskes on suur takerlus äraviske momendil, kauguses puudub enamikul õige lend käte-jalgade ettesirutamise, kõrgushüpe sarnane rohkem jõulisele astumisele jne. Pole liialdus öelda, et hea treeneri olemasolul võivad meilgi võrsuda naised, kes hüppavad kõrgust 1,60, heidavad ketast 40 m, viskavad oda üle 40 m jne.

Esivõistluste tehnilised tulemused olid:

100 m: 1. ja Eesti meister G. Labrik, Vaprus, 13,2. 2. S. Teitelbaum, Kalev, 13,4. 3. I. Uus, ÜENÜTO. 4. L. Anvelt, Vaprus.

400 m: 1. ja Eesti meister G. Labrik, Vaprus, 65,6. 2. T. Kelder, ÜENÜTO, 66,2. 3. I. Uus, ÜENÜTO, 68,2. 4. E. Rauge, ÜENÜTO, 70,0. 5. S. Meldorf, Riisipere ÜENÜ.

4×100 m: 1. ja Eesti meister ÜENÜTO (Parts, Jegorov, Uus, Kelder) 54,5. 2. Kalev. 3. Vaprus. 4. Russ. 5. Vaprus II.

Kõrgushüpe: 1. ja Eesti meister O. Arras, Kalev, 1,40. 2. L. Ots, Kalev, 1,35. 3. L. Raudsepp, ASK, 1,35. 4. M. Pelt, Vaprus, 1,35. 5. H. Seisler, Russ, 1,35. 6. M. Tomasson, NTHK, 1,30.

Kaugushüpe: 1. ja Eesti meister T. Kelder, ÜENÜTO, 4,75,5. 2. S. Teitelbaum, Kalev, 4,69. 3. L. Ots, Kalev, 4,63. 4. H. Seisler, Russ, 4,57. 5. O. Arras, Kalev, 4,57. 6. A. Resev-Resel, Kalev, 4,33.

Kuulitõuge: 1. ja Eesti meister L. Raudsepp, ASK, 11,07. 2. A. Resev-Resel, Kalev, 11,00. 3. M. Schiefner, ESS, 11,00. 4. B. Telling, Tartu Kalev, 10,00. 5. M. Pelt, Vaprus, 9,43. 6. S. Teitelbaum, Kalev, 9,23.

Kettaheide: 1. ja Eesti meister O. Parts, ÜENÜTO, 32,68. 2. L. Raudsepp, ASK, 32,32. 3. A. Resev-Resel, Kalev, 31,55. 4. B. Telling, Tartu Kalev, 29,57. 5. T. Jakovleva, Russ, 26,82. 6. G. Labrik, Vaprus, 26,25.

Odavise: 1. ja Eesti meister L. Raudsepp, ASK, 32,43. 2. B. Telling, Tartu Kalev, 30,36. 3. M. Schiefner, ESS, 29,81. 4. S. Teitelbaum, Kalev, 28,25. 5. J. Kõiv, ASK, 28,16. 6. M. Pelt, Vaprus, 26,86.

Eesti esivõistlused jalgrattasõidus

korraldati 5.—6. aug. Tallinnas. Tagajärjed jäid üldiselt püsima tasemele alla keskpära. Üllatuseks oli H. Feldmanni võit 120 km maantee sõidus. Noore mehena pole tal siiski soovitatav harrastada pikamaasõitu enne kui lühisõitudega on saavutatud kiirus. Rida mehi esines

vähetreininult, nende seas ka A. Zelökovsky. Tehnised tulemused olid:

120 km maanteel (üldklassile): 1. ja Eesti meister H. Feldmann, Sport, 4:07.46,6. 2. A. Tiideberg, Tartu Kalev, 4:18.33,6. 3. V. Vendelin, Sport, 4:33.33,4. 5. R. Tamm, Tartu Kalev, 4:37.48,9. 5. J. Orras, Tartu JK. 6. D. Kõrvel, Tartu Kalev.

1 km A klassis: 1. ja Eesti meister V. Vendelin, Sport, 1.26,0. 2. A. Tennosaar, Tartu JK, 1.27,0. 3. E. Jürna, Tartu JK, 1.27,4. 4. H. Peterson, Kalev, 1.27,7. 5. V. Stamberg, Sport, 1.30,2. 6. D. Kõrvel, Tartu Kalev, 1.30,4.

5 km A klassile: 1. ja Eesti meister D. Kõrvel, Tartu Kalev, 8.24,5. 2. H. Peterson, Kalev, 20 sm esimesest järel. 3. A. Zelökovsky, Sport, 15 sm teisest järel. 4. V. Stamberg, Sport, 8.26,2. 5. O. Köbler, Sport, 8.26,8.

30 km A klassile: 1. ja Eesti meister V. Stamberg, Sport, 53.28,2. 2. H. Peterson, Kalev, 53.46,6. 3. A. Tennosaar, Tartu JK. 4. O. Köbler, Sport.

3 km B klassile: 1. O. Norman, Sport, 4.39,8. 2. A. Tiideberg, Tartu Kalev, 4.41,2. 3. Mikkell, Tartu Kalev, 5.06,2.

5 km B klassile: 1. R. Tamm, Tartu Kalev, 8.35,5. 2. A. Tiideberg, Tartu Kalev, ½ m järel. 3. E. Krabi, Sport, rind-rinnaga teisega.

5 km C klassile: 1. Potter, Sport, 9.01,2. 2. A. Edur, Tartu Kalev, 9.03,0.

3 km naistele: 1. ja Eesti meister J. Zelökovsky, Sport, 5.30,5. 2. G. Schuneiko, Sport, 5.31,4.

Seltsid omandasid punkte järgmiselt: Sport — 66, Tartu Kalev — 41, Tartu JK — 18 ja Tallinna Kalev — 16 punkti.

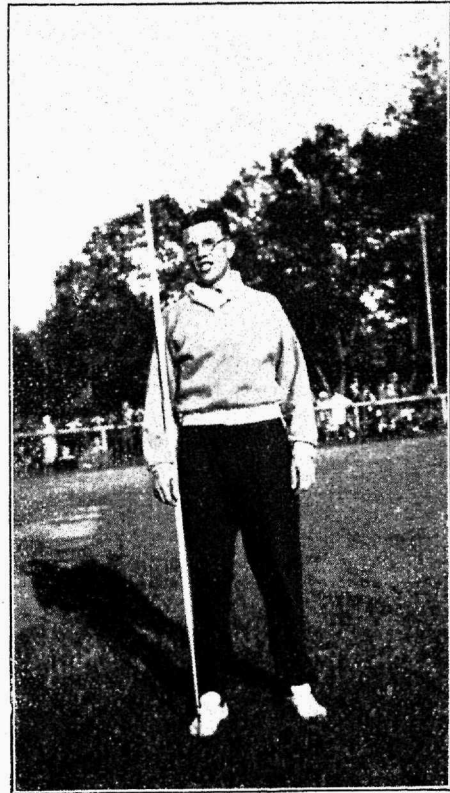
N. Küttis 7.40,5 kaugust.

Narvas peetud võistlustel hüppas N. Küttis 7.40,5 kaugust, mis 20 sm võrra parem 1923. a. püstitatud A. Klumbergi rekordist. Kuna N. K. saavutus olevat soodustanud pool-tagant-tuul, siis arvatavasti ei kinnitata 7.40,5 uueks rekordiks. Sellele vaatamata on saavutus väga märkimisväärne. Peale N. Küttise on üle 7 m hüpanud veel ainult kaks eestlast: A. Klumberg 7,20,5 — 1923. a. Oslos ja E. Rähn 7,20 — 1929. a. Kümme eestlast on hüpanud üle 6.80.

13 eestlast üle 1.80.

E. Spordilehe eelmises numbris toodud nimestik eestlaste kohta, kes ületanud kõrgushüppes 1.80, vajab väikest korrigeerimist. Eksikombel oli nimestikust välja jäänud esimene eestlane, kes ületas 1.80. Nimelt B. Abrams. Samuti on vahele jäänud I. Marks, kes 1.80 ületanud Viljandis koolinoorsoo võistlustel. Koos nimetatutega on täieline nimestik järgmine:

1.90	A. Kuuse	1933
1.88	G. Schmidt	1932
1.85	E. Roht	1928
1.83	A. Klumberg	1926
1.83	E. Knuut	1933
1.82,5	V. Ever	1924
1.81	N. Küttis	1931
1.80	B. Abrams	1914
1.80	G. Sule	1930
1.80	K. Klein	1931
1.80	I. Marks	1931
1.80	E. Tuhk	1931
1.80	K. Kotkas	1931

Pildil Matti Järvinen, G. Sule ainus võilja viimase kahe aasta kestes. Foto tehtud staadionil.

Sule-Weimanni duell.

Sakslase 260 imesenti.

Suomen Urheilulehti kirjutab: Kui Eesti odamees Gustav Sule möödunud aasta sügisel Helsingi kaudu sõitis Göteborgi mängudelt tagasi koju pärast seda, kui seal oli võitnud sakslase Weimanni, ütles ta Helsingis:

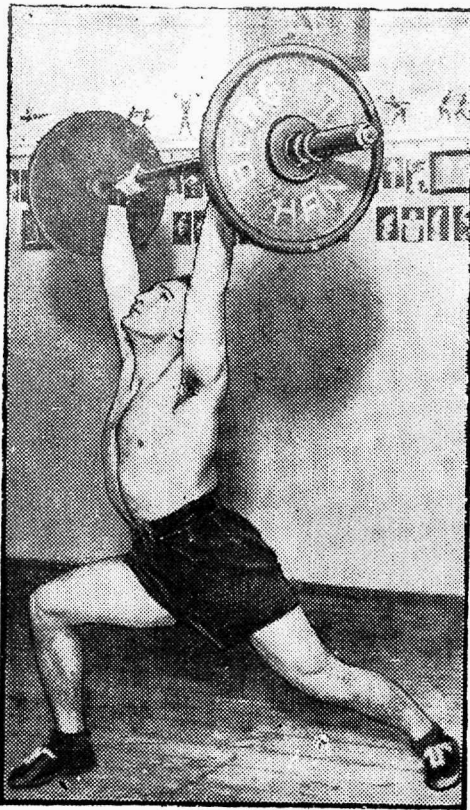
—Sakslane on lühike ja jässakas poja. Mitte ialgi ei oleks uskunud, et see mees on suutnud oda visata 69.54 (Saksa tolleaegne rekord). Iga sentimeeter, mis oda tema käest lendab üle 70 meetri, on imetlemist vääriv.

Soome leht nüüd pärast seda, kus Weimann heitis 71.63, lisab Sule eelpool toodud arvamisele, et neid imesentisid on 163.

Käesoleval kuul aga Weimann üllatas veel rohkem: ainsa inimesena Matti Järvisel jälgedes viskas ta koguni 72.60. Seega on tal neid imesente juba 260 tükki.

Sule on seni peagu sama palju alla 70 m kui Weimann üle. Millal ja kas Sulelt tuleb 70 m, see on praegu niivõrd teadmatutes, et kaldutakse pessimismi, mis võib aga osutada petlikuks.

G. Sule oma saavutustelt tänavu on üldiselt olnud läinudaastast kindlasti suures klassis, kuid ilma oma ja sellega ühtlasi ka Eesti rekordile eriti kardetavaks muutumata. Kahe aasta kestes võistlustel Soomes, Rootsis, Lätis ja Eestis on Sule saanud ainult ühe kaotuse — Mattilt staadionil. Küll on Sule aga võitnud

Döitma tõste-euroopavõistlustele!

Kõikjal tõstmist harrastavares riikides keeb ettevalmistus lähemal ajat Essenis peetavatele euroopavõistlustele. Lõunapoolne naaber Läti saadab tõenäoliselt kaks meest Essenisse. Üheks neist osutub vist J u r m a l e e t i s, kes poolraskekaalus üllatas kevadel uute Läti rekordidega. Pildil Jurmaleetis.

kõik teised talle ette juhtunud vastased, nende seas ka Los Angelesi teine — Sippala ja Los Angelesi neljas — Weimann.

Kuid nüüd — Weimanni ja Sule uue duelli korral?

See duell tuleb arvatavasti peatselt — juba septembri alul, kuid eeldusel, et G. Sule võtab Eesti üliõpilaskonna esindajana osa, nagu on oodata, üliõpilasmängudest Torinos, kus võistlejaks on Saksa odameestest Weimann ja peale tema veel Stöck.

Märkmeid Soome esivõistlustelt.

Soome tänavused esivõistlused toimusid Turu staadionil. Võistluse korraldus oli eeskujulik, tagajärjed ja üldse kõik, mis toimus väljal, tehti teatavaks vahjuhääldajaga. Hea korralduse võimaldas hästidistsipliineritud sportlased ja kohtunikud. Võistlejaile anti käsklus alale valmisolekuks 15 min. enne vastava võistlusala algust, kuid võistlejad olid juba ammu enne seda valmis võistluseks ning tegid soendamisharjutusi. Väljal nägime end soojaks tegemas lühimaajooksjaid, tõkkejooksjaid, hüppajaid ja viskajaid. Pikamaajooksjad, kelle soojaks tegemise protseduur on vastavalt pikem, kestvusega kuni üks tund, „soendasid“ väljaspool võistlusvälja. Märkatav on, et põhjamaade parim tõkkejooksja Benkku Sjöstedt võttis „soendamisel“ läbi kogu võimlemistunni kava, milleks kulus aega 25 min.

Vastutav toimetaja: O. Lõvi.

Alles siis läks ta tõketele. Soojakstegemine on aga asi, mille vastu Eesti sportlased vägagi palju patustavad. Nad „soendavad“ end liig vähe.

Soomes võib eraldada kaht liiki sportlasi. Tipumehed, kelle saavutused on enam-vähem ette teada, nagu on Matti Järvinen, Lauri Lehtinen, Paavo Nurmi, Volmari Iso-Hollo, Lasse Virtanen, Kalev Kotkas, Veiko Päräsalo, Bengt Sjöstedt j. t. Nende järele tulevad need, kes peavad tugevasti võistlema esikohtade pärast. Nendest on nimekamad: Mickelson, Palle Virtanen ja Loukala.

Soome esivõistlustel olid tasavägisteks aladeks 100 m, 200 m, 800 m ja 1500 m jooksul ning kõrgushüpe. 200 m tegi Strandvalile peavalu Aki Järvinen. Viimane oli kõige imposantsem kuju võisolistel. 800 m võitis Soome rootslane P. Michelson tänavu esilekerkinud Kurkela alles tugeva lõpuga. Aeg 1.54,9 tuulise ilma kohta hea. Esivõistluste suurnumber oli 1500 m, kus peale teiste oli koos neli suurust: Paavo Nurmi, Lauri Lehtinen, Eino Purje ja outsiderina Mickelson. Alul juhtis tugeva tempoga V. Toivonen. Nurmi asus teisele kohale alles kolmandal ringil. Viimasel kurvel algas lõppvõistlus. Kõigepealt algas spurti Mickelson, selle järel Purje. Kurvelt välja tulles asus aga rahva rõkkava kisa saatel jooksu juhtima Paavo Nurmi, kes möödus teistest ja tuli võitjaks. Turulaste lemmik, Soome rahvuskangelane Paavo Nurmi oli jällegi näidanud, et ta on maailma suurim jooksja taktika ja võimetega. Saavutuse kuulutamise järele hallomees toonitas Paavo suurt saavutust ja kahetses, et Paavo tänu Edströmile ei saanud võtta osa Los Angelesi olümpia. Selle järele tegi ettepaneku hüüda kolmekordne „hei“ Paavo auks, millele 8000 inimest reageeris nagu üks inimene.

Maailma suurim teatejooks.

Saksa võimlemispidustustel Stuttgartis peeti maailma suurim teatejooksu-võistlus. Sellest võttis osa 6 meeskonda. Igas meeskonnas oli 100 meest ja igapähe nendest tuli joosta 100 m. Esimesed neli vahetust joosti eriradadel. Müncheni meeskond juhtis algusest lõpuni. Võitja meeskonna tagajärjeks oli 18.51, mis annab keskmiseks ajaks iga jooksja kohta 11,3. Teine oli Stuttgart 20.06, kolmas Leipzig 20.46,2.

Olümpialootuste otsimine koolidest.

Saksa olümpiakomitee on teinud korralduse, et kõigis koolides Saksamaal korraldataks erilised katsevõistlused heade eeldustega noorte jõudude avastamiseks ja nendel katsevõistlustel välja valitud õpilased saaks edasiarenemiseks erilist juhatust.

See olümpiakomitee korraldus võeti suure rahulolekuga vastu. Katsevõistlused sooritatakse 1. septembriks ja andmed nende kohta saadetakse kogu Saksamaalt olümpiakomiteele 1. oktoobriks.

Valgete ja värviliste võistluskaugushüppes.

Valgete ja värviliste võistluskaugushüppe-maailmarekordi pärast on seni lõplikult otsustamata samaselt, nagu ei ole teada maailmarekordide lõplikke piire. Kui mõni valge on hüpanud rekordi, on tulnud värviline, enamikus neeger, ja ületanud selle. Kõige viimati võttis neegritelt selle maailmarekordi mitte valge, vaid teine värviline — jaapanlane.

1901. a. püstitas O'Connor, valge, rekordi 7.61-ga. Siis 1921. a. tuli Gourdin, neeger, ja hüppas 7.69. 1924. a. Le Gendre, valge, saavutas 7.76. 1925. a. Hubbard, neeger, ületas selle 7.89-ga. 1928. a. Hamm, valge, tõstis rekordi 7.90-le. Veel samal aastal Cator, neeger, saavutas 7.93. 1931. a. Nambu, jaapanlane, üllatas 7.98-ga, mis praegu püsib kaugushüppe-maailmarekordina.

Väljaandja: Eesti Spordi Keskliit.

Nõudke

Agfa fototarbeid

Müügil igas fotoäris

Esindus ja ladu Eeslõis:

Hans Paulsen, Tallinn

Kaarli pst. 11, tel. 453-65

A.-S.

E. M. USWANSKY JA POJAD.

NAHAVABRIK, TOORES- JA KARUSNAHKADE
EKSPORT.

ASUTATUD 1880. A.

Vabrik Tartus Kalevi 45.

OSAKONNAD:

Tallinnas — Petseris.

VALMISTAB:

talla-, pinsoli-, pasta-, platt-, juht-,
syromet- ja igavärvilist sumadani-,
portfelli-, mööbli- ja moodsais värves
käekoti-nahku. Kõiksugu vasika
kroomnahku ja rindboksi igas värvis
veluur ja belonia, ka saapasääri ja
pealishnahku.

Eriti soovitame lakk- ja seemishnahku.

TALLINNA LADU:

Tallinn, Veneturg 3. tel. 304-49.

KODUMAA VABRIKUTE RIIDEKAUPLUS

HERMAN RÕIVAS.

TALLINN,
ESTONIA PUIESTEE NR. 11.
KÕNETR. 304-80.

Müük suurel ja väikesel arvul.

Kodumaa vabrikute riidelaod

ALFRED MILLER

Valli tän. 10 (Urula majas) ja Väike Karja tän. 3.
Kõnetr. 468-02 ja 446-32.

Soovitan oma riidekaubaladudest suures valikus
ülrikonna-, palitu-, mantli-, kleidi- ja pesuriidekaupa-
sid, niiti, lõimi, vatti jne.

Kooliõpilastele kleidiriiet kõigis koolivärvides.

RIIDELAOD ALFRED MILLER

**Minu äri on
üle viidud**

Kullasepa 13

Kuninga tän. nurgale.

SPORDI-TARBEABINÕUDE ÄRI

RESEV-RESEL

KAUBANDUS-
TÖÖSTUS-
AKTSIASELTS

KREENBALT

Järgmiste kodumaa tekstiilvabrikute müügi-
keskkoht ja pealadu:

BALTI PUUVILLA KETRAMISE
JA KUDUMISE VABRIKU A-S.

KREENHOLMI PUUVILLASAA-
DUSTE MANUFAKTUURI O-Ü.

SINDI TEKSTIILVABRIKUTE
ÜHISUS, end. Vöhrmann ja poeg.

EESTI NIIDI VABRIKU ÜHISUS.

**NÕUDKE
KODUMAA
KAUPA!**

Tallinn,
S. Karja tänav 13.

Postkast nr. 346.

Telef. 425-14.

Telegr. aadr.:

„KREENBALT“

Tallinn